

DUHOVNO ŽIVLJENJE 1987

JULIJ

La nación eslovena desciende de aquel grupo étnico eslavo que durante la migración de los pueblos, se internó más profundamente en el sudoeste europeo. Habita este territorio desde hace 1.400 años. El país limita al sur y hacia el este con Croacia, al noroeste con los húngaros, al norte con los alemanes (Austria) y al oeste con los friulanos e italianos. Se unen aquí tres grandes grupos indoeuropeos: eslavos, germanos y latinos. Desde el punto de vista geopolítico y económico, esta región ha tenido siempre singular importancia, pues es el paso obligado de la Europa Central al Mar Adriático y de la llanura italiana a los Balcanes.

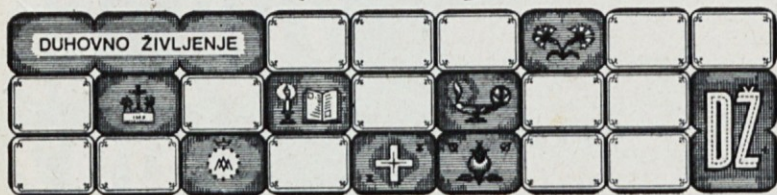
Geográficamente (y desde el punto de vista estético) este país tiene características peculiares. En apenas 25.000km. cuadrados convergen las crestas orientales de los Alpes y el sistema dinárico, la costa norte del Adriático, el sistema montañoso de Kras (Carso) con sus grutas y ríos subterráneos: zonas de colinas cubiertas en parte por viñedos, el bolsón de Ljubljana, los valles de los ríos Soča, Drava, Sava, Mura y otros y la llanura de Panonia. Cumbres rocosas descienden hacia los bosques y campos de pastoreo, el pedregoso Kras con sus típicas borrascas confina con llanuras cuidadosamente cultivadas; en el sur hay aún bosques casi impenetrables. Numerosos ríos y arroyos irrigan la tierra y hay también surgentes de aguas termales y minerales. Al pie de los Alpes Julios hay hermosos lagos, y en el Kras el famoso lago de Cerknica.

A través de la historia, el territorio esloveno atrajo a los húngaros, pero también los contuvo (siglos X y XI). De la misma manera resistió los ataques turcos desde el S. E. (siglos XV a XVII), y detuvo, sobre todo, durante largos siglos la presión alemana hacia el este (Drang nach Osten).

En la actual Yugoslavia comunista, la República Socialista Eslovena mide 20.255 km. cuadrados y cuenta 1.600.000 habitantes.

LEPO VAS VABIMO NA TOMBOLO 12. JULIJA

TOMBOLA!

DUHOVNEGA ŽIVLJENJA

DUHOVNO ŽIVLJENJE

SLOVENSKA VERSKA REVIIJA

LETO 54

JULIJ 1987

Marija in Evharistija

Naprošen za kakšen prispevek za „Duhovno življenje“ se mi zdi v sedanjem trenutku zelo pomembno naglasiti vlogo in pomen Matere božje in Evharistije za poglobljanje našega duhovnega in tudi narodnega življenja.

Marija je za Jezusom najodličnejša predstavница človeškega rodu. V božjem stvariteljnem in odrešenjskem načrtu ji je bilo odkazano nadvse pomembno mesto. Od Marijinega pristanka na oznanilo nadangela Gabrijela je zaviselo Jezusovo učlovečenje in s tem naše odrešenje. Marijin velikodušni pristanek: Glej, dekla sem Gospodova, zgodi se mi po tvoji besedi, je odprl pot delovanju Svetega Duha, da se je božji Sin pod njenim srcem učlovečil, privzel človeško naravo in začel odrešenjsko delo. Zaradi božjega materinstva so bile Mariji podeljene vse milosti od brezmadežnega spočetja do njenega kronanja za Kraljico nebes in zemlje in njene materinske vloge pri odrešenju vseh udov Kristusovega skrivnostnega telesa. Marija tudi v nebesih ni odložila duhovnega materinstva nad ljudmi, ampak ga nadaljuje do dopolnitve časov.

Iz tega razloga je Marija bistveno vključena v odrešenjsko zgodovino ter ji pripada nadvse odlično mesto v Cerkvi in življenju kristjanov. Marija nam je čudovit zgled vseh krščanskih kreposti, a hkrati mogočna priprošnjica pri Bogu. Marija je najtesneje sodelovala z Jezusom pri delu odrešenja. Čeprav drži, da je Kristus edini popolni Odrešenik človeštvu, vendar velja enako, da po božji volji morajo

vsi udje Kristusovega skrivnostnega telesa sodelovati pri odrešenju. Če je apostol Pavel lahko zapisal, da na svojem telesu dopolnjuje, kar nedostaja bridkostim Kristusovim, za njegovo telo, ki je Cerkev, v koliko večji meri isto velja za Marijo! To sotrpjenje — to sodelovanje je častno, nas dela bolj podobne Jezusu in deležne toliko večje njegove slave.

Ne moremo si predstavljati lepega bogoljubnega krščanskega življenja, ne da bi imelo tudi Marijinega duha. V krščanskem katekizmu in nauku, v liturgiji in ljudskih pobožnostih, v cerkvi in umetnosti, arhitekturi, slikarstvu, pesništvu ter cerkveni glasbi zavzema Marija odlično mesto. Po krščanskih skupnostih, škofijah, župnijah, redovih imamo nešteto Marijinih cerkev, kamor romajo verniki in se priporočajo Marijini priprošnji. Nekaj normalnega je, da verni katolici čani molijo trikrat na dan angelovo češčenje, zvečer pa po družinah rožni venec. Na svetu je veliko božjih poti, kamor romajo v ogromnem številu romarji. Niso izključena tudi razna Marijina prikazovanja, ki so vsa posvečena verskemu in npravnemu poglobljanju. Marija ne išče svoje časti, ne navezuje vernike nase, ampak jih vodi k Jezusu-Odrešeniku in Kralju vsega stvarstva, s katerim se srečujemo zlasti v Evharistiji.

Jezus je v svoji neskončni modrosti in ljubezni do nas zamislil in ostvaril Evharistijo kot najodličnejši način, kako biva in deluje med nami na zemlji. Središčno Jezusovo dejanje na zemlji je bila njegova golgotska daritev in velikonočno zmagoslavje. Ti dogodki, ki vsebujejo velikonočno skrivnost, so vsebovani v Evharistiji.

Ljudje smo pozabljivi, kratke pameti, vidne čutne stvari nas motijo. Zato je hotel Jezus ostati med nami pod vidnima podobama kruha in vina. Poskrbel je za služabnike oltarja, ki so po svetem redu deležni njegovega službenega duhovništva, da morejo v njegovem imenu spreminjati pšenični kruh v njegovo telo in vino v njegovo kri ter tako skrivostno obnavljati, ponazarjati njegovo daritev zadnje večerje in na križu.

Kristusova golgotska daritev je bila zadostna, še več: preobilna, da je obilno zadostil božji pravičnosti za vse grehe človeštva od začetka do konca sveta. Zato evharistična daritev - maša zajema od tega neizčrpnega zaklada milosti, a hkrati nas vabi, da se kakor udje skrivnostnega Kristusovega telesa tudi darujemo z Jezusom troedinemu Bogu v spravo za grehe sveta, svoje okolice, ne samo za lastne grehe. Vsaka maša mora biti tudi naša daritev. Materialni dar pri mašnem darovanju je samo simbol — vidni znak našega življenjskega darovanja.

Da bi pa mogli to obljubo tudi izpolnjevati, je Kristus pripravljen pri obhajilu priti k nam in nas duhovno nahraniti, nam dati posebnih

Skupina narodnih noš ob škofu Jenku na romanju v Lujanu v nedeljo 10. maja 1987 (foto Oskar)

moči za lepo duhovno življenje. Držijo Jezusove besede: „ Moje meso je resnična jed, moja kri resnična pijača.“

Kolikor bolj bomo globoki evharistični verniki, se zavedali, da imamo pod evharističnima podobama kruha in vina resničnega darovanega — seveda sedaj tudi poveljčanega — Kristusa, ki sedi na Očetovi desnici in z nebes enako kakor iz Evharistije vodi in upravlja svet, toliko bolj bo ta vera vplivala na naše vsakdanje življenje.

Radi hodite k maši in svetemu obhajilu. Obiski Najsvetejšega so zelo koristni. Slišim, da v precejšnji meri gojite pobožnost prvih petkov češčenja svetega Rešnjega telesa. Tako boste dobivali dovolj moči za lepo zgledno krščansko življenje in tudi zvestobo svojemu slovenskemu narodu. Prav bo, da se posebej priporočate Jezusu, naj Vas pride okrepčat za zadnjo uro s sveto popotnico.

Marijino češčenje se čudovito lepo povezuje z evharistijo. Na Marijine praznike, na Marijinih božjih potih se veliko spoveduje in romarji pristopajo k svetemu obhajilu. Kako bi namreč mogli biti dobri Marijini čistilci — njeni dobri otroci — sinovi ter hčere, če bi bili hladni, mrzli do Jezusa — Marijinega Sina!

Janez Jenko, škof

Poslovilne besede škofa Jenka

Pred odhodom v domovino je škof Jenko napisal v Oznanilo poslovilne besede:

Mesec dni je ob obiskih, razgovorih in potovanjih hitro minil. Skupaj s svojim spremljevalcem msgr. Boletom sem vam zelo hvaležen za prijaznost, gostoljubnost, ki ste jo nama ves čas izkazovali. Naj vas Gospod Bog za vse izkazane usluge bogato poplača.

Potovanje v Mendozo in Bariloče nama je omogočilo, da sva si ogledala vsaj delček ogromne Argentine. Najvažnejše je seveda bilo, da sva se srečala z vami, našimi slovenskimi rojaki. Z velikim zadovoljstvom sva občudovala številno udeležbo pri srečanjih, službi božji kakor pri kratkih gostijah-večerjah. Imela sva priložnost srečati se z udeleženci raznih šolskih tečajev predšolskih otrok kakor tudi osnovnošolcev in srednješolcev. Vsega priznanja je vreden učiteljski kader, ki se kljub drugi zaposlitvi velikodušno in brezplačno posveča učenju ter pisanju potrebnih učbenikov.

Kulturno in versko življenje med vami je razgibano. Versko življenje leži predvsem na ramenih vaših slovenskih dušnih pastirjev, kulturno in gospodarsko pa na vaših izobražencih in podjetnih gospodarstvenikih,

Najina želja je, da bi se tako živahno življenje na vseh področjih nadaljevalo in se morda še krepilo. Slovenska mladina, ki je bila že tukaj v Argentini rojena, naj išče slovensko svoji starosti odgovarjajočo družbo in prebira slovenski tisk. Zelo koristno bi bilo, če bi moglo več mladih obiskovati Slovenijo ter morda tudi tam študirati ter tako močnejše stike navezati z rojaki v stari domovini. Razume se, da so koristni tudi obiski iz domovine, kakršen je bil sedanji, ki se sedaj zaključuje.

Znan je stari rek: kolikor glav, toliko misli. Da se ohranja potrebna skupnost, je potrebno ohranjati primerno ravnotežje med mlajšimi in starejšimi, ker se moramo zavedati, da se življenje vedno spreminja. Pri vseh opravilih moramo dajati prvenstvo veri in nramnosti, ker smo za vsa svoja dejanja odgovorni Bogu in želimo po smrti priti v nebesa.

GOSPE Z RESNIČNO KRONO

Tisti prelepi Gospe,
ki nosi zvezdnato krono,
ki se mi ljubka smehlja,
ko prosim tih Jo,
s poklonom otoškega ljudstva.

Z zlogi slovenskimi
melodijo hočem izreči:
kakor smaragd Ti oči žarijo,
v upu in sreči
priprta so usta.

Žena. Kraljica. Devica.
Mati Božje Besede:
prošnje uboge
v ljubezni zlati v pesem prevedeš
zaupnega čustva.

Ti nas razumeš,
nebeško blizu Roža ljubezni!
Ni mi jih treba naštetih v nizu —
skrb in boleznj,
vse trne izkustva.

TAJNI ČAR

Kako mudi, mudi se Času v večnost!
Spet vrtnice cveto v prestolnici.
„Ste iste,“ vprašam, „kot pred enim letom?“
Ne, ne, odkimajo mi v sapici.

Trikotniki svileni drug ob drugem
in drug za drugim skupaj v cvet kipé,
v čaroben vonj, ki trne osvetljuje;
zato vsak veter ljubi vrtnice.

Ob reki Ara vzdolž skladišč cementa
zdaj vrtnice cveto za Binkošti.
Kako je lahkih nog na sever cesta!
Še starih bark se nov smehlaj drží.

„Le kdo je vsádil vas ob zémľjo rečno,
Bogú svetosti Duhu v rožnat dar?“
A vrtnice le majejo se z vetrom...
Je že tako, da s tajne diha čar.

Vladimir Kos

Narod, domovina, jezik

O vseh teh pojmi in njihovih vplivih na naše vsakdanje življenje hoče razpravljati katoliški shod za Slovence v Argentini.

Katoličani smo dolžni govoriti o vsem tem, ker nas obvezujejo ljubezen, zvestoba, hvaležnost, modrost in božja milost. Razum nam odkriva pomen teh kreposti, srce pa priganja, da se velikodušno odpremo razumevanju, ki gre od nežnih otroških let tja do zrele dobe osebnega življenja. Časi nam mečejo na pot luči in sence, včasih nas zagrne popolna tema. Potrebno je, da večkrat skupaj pregledamo temine in posvetimo sebi in potomcem. Katoliški shod je tak trenutek skupne zbranosti, medsebojnega vpraševanja in zrelo odgovornih odgovorov.

Dandanes se različni narodi bavijo z dokaj različnimi vprašanji; našemu narodu je tačas potreben odgovor na vprašanje svojega preživetja in rasti. V tem je njegovo uboštvo, pa tudi veličina. Če se hočemo prištevati k temu uboštvu in k tej veličini, je v nas ljubezen do svojega naroda; če pa se rajši izognemo problemom lastnega naroda in se vprežemo v zmogoslavne vozove bogatih družb, blagra tistega, ki je imel usmiljenje do svojega naroda. Hvaležno ljene do svojega naroda. Hvaležno vračanje narodu bogatstva, ki smo

ga prejeli po njem, pa je dejanje sinovske ljubezni, ki se nagrajuje po zakonitosti četrte božje zapovedi.

Zavoljo te ljubezni do naroda, se želi katoliški shod po narodno-družbenem odseku izjaviti o mnogih vprašanjih, ki nas vse zadevajo, o človekovih naravnih dano-stih, pravicah in dolžnostih; o naravnih skupnostih, ki sta družina in narod; o narodnem vtapljanju, izneverjanju in zvestobi ter za-vestni prisotnosti slovenskega človeka v svetu; o dolžnostih do de-žela, ki so rojstni kraj mnogim; o svojem materinem jeziku, katere-mu se moramo srčno predati, da nas osvoji in nas oblije s svojimi čari; o naravi našega političnega zdomstva in povezavi vsega slo-venskega naroda, ki hoče ostaja-ti svoboden; o grobovih naših na-rodnih žrtev, iz katerih rastejo na-ša vera, moč za stanovitnost in veliki zgled za življenje.

Sklicali smo se na katoliški shod, ker nas sklicujeta vera in narod.

Milan Magister

Krščanska osebnost v naši družbi

Med prvine, ki sestavljajo našo do-
ločno krščansko osebnost, štejemo
zvestobo vrednotam in poslanstvu
slovenstva.

Slovenstvo nahaja svoj izraz v na-
rodnosti, domovinstvu in državnosti.
Ljudi na slovenski zemlji povezuje
zavest, da jim je Slovenija kljub se-
danjim stiskam vendar dom in mati,
ne sicer vedno lepega obraza in za
vse ljubečih prijemov, a jim je le
domovina. Zato se nanjo navezujejo
po razpoloženju in življenju. Potem
se vedno bolj utrjuje volja, da vsta-
ne samostojna Slovenija, v kateri bo-
do njeni državljani tudi formalno
povezani v slovensko interesno skup-
nost na meddržavni ravni. Mi v
zdomstvu, ki smo se od slovenske
domovine na zunaj ločili ali je sploh
nismo imeli in ko nam je slovenska
državnost lahko šele samo ideal, se
pa slovensko označujemo le po ro-
dovnem ali družinskem izvoru, dru-
ži nas čutenje v skupnem duhu in
občutek vplike družine, torej za-
vest skupne narodnosti. Ohranjati
hočemo svojo govorico, domače se
čutimo v družbi z ljudmi sorodnega
temperamenta in značaja, hranimo
se s slovenskimi duhovnimi dobri-
nami, katere hočemo po močeh tudi
razvijati, in skupno nas zajema skrb
za usodo slovenstva.

Kot skupini pa nam ni lahko. V o-
srednji Sloveniji bivajo Slovenci
strnjeno, v zamejstvu so ponekod že
pomešani z drugim prebivalstvom, a
imajo vsaj zavest, da so na svoji
zemlji, in še vedno sestavljajo na-

ravno družbo. V zdomstvu pa nismo
na svoji zemlji in naša družba mora
biti hoteno izoblikovana in umetno
vodena. Ne silijo nas v družbo inte-
resne naravne danosti. Kar bi bilo
naravnih nagibov, nas le razpolo-
ženjska nagnjenost lahko druži.
Vzdrževanje umetne družbe pa ter-
ja posebnih naporov, za katere je
treba vedno novih moči, ki jih mo-
ramo sproti nabirati po močnejših
nagibih.

Ko nas torej v skupnost ne priga-
nja nič zunanjega, ne življenjska
nujnosti, ne pravne vezi, pa imamo
pred drugimi slovenskimi področji
mi v zdomstvu to prednost, da ima-
mo moralne nagibe skupnih spomi-
nov in skupnih idealov. Reke prelite
krvi se niso iztekle v prazno, ideja
svobode ni izgorela v dim in pepel.
Kri neminljivo brbotá v našem spo-
minu in udušeni krik po svobodi
vzplamteva z našimi glasovi. Moral-
na sila zla in trajnih vrednot nas
priganja, da vztrajamo, in nagiba,
da se družimo. Odtod ta življenjska
moč, ki kljubuje notranjim biolo-
škim procesom in psihološkim priti-
skom osredja in je postala predmet
zanimanja pri tistih v Sloveniji, ki
se jim odpirajo oči in morda tudi
zbuja kolektivna vest. Pojav naše
zdomske skupine začenjajo označe-
vati za nekaj presenetljivega, prav
izjemnega.

Ta naša družba, ki je zrasla iz mo-
ralnih nagibov in v katero so se
vložili toliki napor, je tudi nam ob
katoliškem shodu predmet posebne-

ga zanimanja in skrbi za prihodnost. Formalno je ta družba izoblikovana v Zedinjeni Sloveniji, krajevnih domovih in drugih korporativnih organizacijah, duha pa ji vzdržujejo organizirane ustanove za versko-nravno skrbstvo, kulturno in izobraževalno dejavnost, informativno in vzpodbujevalno službo in drugo. K tej družbi je šteti tudi poedince, ki z zasebnim prizadevanjem prispevajo k uveljavljanju zgodovinske resnice in splošnemu pobujanju težnje po slovenski svobodi.

Nezadržni proces v nas in ob nas postavlja skupnosti nova vprašanja, na katera bo treba iskati ustrezne odgovore. Generacijske premene v sestavi naše družbe, kulturno, temperamentalno, tudi zakonsko-družinsko pronicanje in prodiranje prevladujočega okolja nas čez naravno zdravo integracijo lahko žene v prehitro

asimilacijo. Vprašati se nam je, kako naj se ravna naša organizirana družba, da nas bo uspešno podpirala pri ohranjanju slovenske osebne istovetnosti in skupinske individualnosti, pa pri tem ne prezrla nujnosti, da se po nas slovenstvo vrašča v svetovna dogajanja. Posebno nas mora skrbeti, kako naj tudi po skupnem prizadevanju rastejo med nami kar najbolj polne, skladne in čvrste osebnosti, ki bodo edino jamstvo, da se bo življenje v družbi smotrno razvijalo.

Po tej naši družbi, v kateri se nam v zdomstvu neposredno javlja slovenstvo, in po organizirani skupnosti hočemo prispevati po svojih močeh, da se tudi osrednja slovenska družba usmeri tako, kot bo prav za svoboden tvorni in duhovni razvoj njenih udov.

BOŽIDAR FINK

ČISTO DROBNA PROŠNJA

(sestavljena malce po japonsko)

Dahni, Sveti Duh,
v strune mojega srcá,
da bom znal kot mamica
našega rodu
nebeško govorico!

Po japonsko: vrstice štejejo po 5, 7, 7, 5 in 7 zlogov. Takšen način pisanja imenujejo Japonci „tánka“. Boste poskusili?

Vladimir Kos

Najvišja plemenitost v človeku

Najvišja plemenitost je v človeku njegova srčna dobrota, t. j. njegova prava, nesebična ljubezen. Po naravi to človek že čuti in zato ljudje splošno imajo za najvišjo pohvalo človeka, če je o njem mogoče reči, da je „dober človek“. Ta pohvala ga visoko dviga nad tisto, če se o njem ugotavlja, da je bogat, zdrav in močan, lep, sposoben, nadarjen, genialen, učen... Vse to ostaja globoko pod njegovo srčno dobrotno. Kadar te ni je vse drugo v njem malo vredno.

Isto nam o tem govori tudi božja beseda. Bog hoče imeti človeka popolnega, odličnega, zato predvsem srčno dobrega. Zato mu daje kot prvo in najvišjo zapoved ljubiti svojega Stvarnika in ljubiti sočloveka, svojega bližnjega, naj bo prijatelj ali sovražnik.

In še v tej ljubezni do bližnjega je popolnost, ki človeka najvišje odlikuje in najbolj približa Bogu, ljubiti sovražnike. Ta ljubezen je pač najbolj nesebična in res prava ljubezen, najbolj iz ljubezni do Boga; vključuje posebno odpoved sebi, zato je res prava ljubezen in izhaja najbolj iz ljubezni do Boga. Tako nas dela najbolj podobne Bogu samemu, ki je čista Dobrota in Ljubezen sama. Jezus sam nas to uči v evangeliju (Mt 5, 38-48), ki smo ga brali letos na sedmo nedeljo med letom, 22. februarja. Tu je kratko in jasno podan ves Jezusov nauk o ljubezni do sovražnikov.

Ta ljubezen je človeku težja, pravi evangelij: „Če ljubite tiste, ki vas ljubijo, kakšno zasluženje imate? Ali ne delajo tega tudi cestninarji? In če pozdravljate le svoje brate, kaj delate posebnega? Ali ne delajo tega tudi pogani?“ V tem je rečeno: Ljubezen do sovražnikov je nekaj težjega, posebnega, in ima posebno zasluženje pred Bogom, in zato tudi zasluži posebno priznanje in pohvalo med ljudmi.

Ta ljubezen je najvišja odličnost srca, ki nas dela podobne našemu Očetu v nebesih, pravi Jezus v evangeliju: „Tako boste otroci vašega Očeta, ki je v nebesih; zakaj on velewa svojemu soncu, da vzhaja nad hudobnimi in dobrimi, ter pošilja dež pravičnim in krivičnim.“

Zapoved ljubezni do sovražnikov

Tako vzvišeni so torej nagibi, ki nas vodijo k iskreni ljubezni do sovražnikov.

Je pa na prvem mestu to jasna zapoved Gospodova: „Jaz pa vam pravim: Ljubite svoje sovražnike, delajte dobro tem, ki vas sovražijo in molite za tiste, ki vas preganjajo in obrekujejo.“

Že v teh besedah je jasno povedano, kdo je pač pravi sovražnik. To je tisti, ki nas sovraži, t. j. nam hudo želi, nas preganja ali obrekuje, so besede evangelija. Torej vsak, ki nam vedé in hoté kaj hudega želi ali stori; sovražnik pač v meri, kolikor je vedel in hotel storiti hudo. Če tega ni, ni sovražnik, kot npr. krivec prometne nesreče na cesti, ki je pač imel nesrečo, ki je ni nameraval, pa smo bili ob njej morda hudo prizadeti.

Urejena ljubezen

Evangelij nam predstavlja ljubezen do sovražnikov kot največjo odličnost srca. To pa nikakor ne pomeni, da moramo na prvem

mestu ljubiti sovražnike. To je drugo vprašanje, vprašanje pravega reda v ljubezni, urejene ljubezni. Tudi ljubezen mora biti urejena. Zakaj ob ljubezni do sovražnikov imamo še druge dolžnosti: ljubezen do drugih ljudi, do domačih in prijateljev: obenem dolžnost čuvati resnico in pravico, tudi proti našim sovražnikom, ki jo morda kršijo. Sovražnik pri tem nima privilegiranega položaja prvega mesta v naši ljubezni. V urejeni ljubezni, kot mora biti, je mesto sovražnika za tistimi, ki so nam v različnih pogledih bliže. Pravi red v ljubezni pride v poštev pri naših dobrih delih, ki jih storimo iz ljubezni do bližnjega, ki mu pomagamo v stiski.

In kateri so, ki jim je treba pomagati prej ko sovražnikom?

Že naravni čut nam govori o nekem redu v ljubezni do bližnjega, a natančneje nas o tem pouči božja beseda v Svetem pismu. Predstavlja nam kot posebnega pomena ljubezen do staršev, ali staršev do otrok, dalje ljubezen med brati in med možem in ženo. Ti so si najbližnji in si najprej med seboj pomagajo. Potem šele pridejo drugi na vrsto. Sv. Pavel na splošno poudarja kot važno ljubezen med domačimi, ko pravi: „Ako pa kdo za svoje, in zlasti za domače, nima skrbi, je vero zatajil in je hujši od nevernika“ (1 Tim 5, 8).

Kolikor bliže je kdo komu, toliko prej je na vrsti za njegovo ljubezen. Na vezeh sorodstva si slede kot njegovi najbližji: možu

njegova žena in njej on, potem njuni otroci, starši, njuni bratje in sestre in slede drugi sorodniki, pač po meri sorodstva. — Pa more biti „bližina“ med ljudmi tudi po drugih vezeh. Po veri so nam najbližji tisti, ki so z nami ene vere, člani prave Cerkve Kristusove; za temi kristjani sploh, potem člani drugih ver, pač po meri sorodnosti s pravo vero Kristusovo, potem šele neverni in sovražniki Kristusove Cerkve in vere sploh. Komu v tem pogledu gre na prvem mestu naša ljubezen, pove sv. Pavel: „Dokler imamo čas, delajmo dobro vsem, zlasti pa svojim domačim po veri“ (Gal 6, 10). — Bližina med ljudmi more biti po socialnih vezeh: po tem nam je najbližji Slo-

venec, potem šele člani drugih narodnosti; bližji nam je sosed in znanec ko čisto neznani človek.

V tem redu si ljudje med seboj pomagajo. To velja, kadar so pomoči potrebni v enaki stiski. Seveda pa je njihova stiska včasih različna, pri nekaterih velika, pri drugih majhna. Računana je glede na velikost škode, ki grozi nekemu, ki more biti duhovna ali telesna; pa tudi le na zunanjih dobinah (dobro ime, premoženje); obenem škoda, ki grozi, more biti oddaljena ali je neposredna, pred vrati. V tem primerih pride pri naši pomoči v poštev tudi velikost stiske in je najprej pomagati tistemu, ki je v največji stiski.

Franc Gnidovec

Fizično - duhovna vsakdanjost

(Nadaljevanje iz junijske št. DŽ)

Težišče krščanskega življenja je nadnaravno-duhovno življenje, ki se uresničuje tudi na fizičnem in naravno-duhovnem torišču. S tega vidika je zaporedje raztegnjeno v eni smeri v mesece in leta, v drugi smeri pa v ure, minute in sekunde —, ki mu pravimo vsakdanjost, ne le fizična ali snovno določena, ne le naravno duhovna ali umsko-voljno določljiva, ampak tudi nadnaravno duhovna ali ožarjena s prisotnostjo Svetega Duha, ker smo Ga „po veliki Kristusovi ljubezni do člo-

veka“ (Tit 3, 4) kot krščenci in krščenske deležni. Kako so čudovite razsežnosti vsakdanjega življenja, če ga pravilno motrimo! Pravniki tako naravnega kot krščanskega občestva nam delajo vesele, vsaj v tem oziru, da nam nudijo oddih od železno trde enoličnosti; toda vsak dan nam nudi tak oddih v prisotnosti Svetega Duha kot Tretje Božje Osebe: „Božje Kraljestvo je v tem, da nam srce ravna prav in da odkriva svoj mir in veselje v Svetem Duhu“ (Rim 14, 17).

Če je že fizična plat našega

življenja tako bogato pestra, da to bogastvo zmeraj znova odkrivajo npr. naravne znanosti; in če je temu primerno naše naravno-duhovno življenje še bolj bogato in pestro, saj izvira iz njega npr. umetniško delovanje nič manj kot znanstveno delovanje; kaj bomo morali reči o bogastvu in pestrosti in možnostih nadnaravno-duhovnega življenja? Že božji pevec psalmov je bil vzklíkníl: „Kako se Tvoje stvaritve, Gospod, razlikujejo! Kako modro si jih vse zamislil!“ (Hebr. ps. 104, 24) In kakor odmev zvenijo Pavlove besede: „Ah, zakladnica božje modrosti, kako je globoka!“ (Rim 11, 33). In v pismu Korinčanom: „Ah, ko bi imeli oči uprte v to, kar se z očmi ne da videti... ker je večno!“ (2 Kor 4, 18). V istem pismu ugotavlja, da se mu fizično določeno življenje „zmeraj bolj obrablja, notranje življenje pa je vsak dan znova osveženo.“ (2 Kor 4, 16) Skoraj dvatisočletni obstoj naše Cerkve tudi izpričuje resnico teh spoznanj; ni nam treba navajati nenavadnih, a zgodovinsko dokazanih dogodivščin, ki so prepletale vsakdanje življenje blaženih in svetih kristjanov in kristjank; dovolj je, če prisluhnemo besedam tkzv. navadnih kristjanov in kristjank, ki pa jemljejo svoje deležništvo pri Svetem Duhu resno, to je, kot del vsakdanje resničnosti; koliko vedo povedati o tem, kako včasih skoraj čutijo „roko“ Božje Previdnosti, ki jih varno vodi skozi meglo, temo in trpljenje k lepšim

trenutkom. Sv. Peter je napisal svoje prvo pismo tudi prvim krščencem in krščenkam vsakdanjega življenja, posebno z ozirom na trpljenje: „In če se kljub vsemu ne morete izogniti trpljenju, ko gre (npr.) za obrambo pravice, se lahko imate za srečne ljudi. (Morebitne) grožnje naj vas ne plašijo in ne vznemirjajo: vaše srce naj zavzema kraljevanje Kristusa (najvišjega) Gospoda.“ (1 Pet 3, 14-15) Za isti življenjski program se zavzema tudi sv. Pavel, čeprav z malce drugačnimi besedami: „Vse besede, vsa dejanja zmeraj uresničujte v imenu Gospoda Jezusa Kristusa, po katerem se (potem) Bogu Očetu zahvaljujte!“ (Kol 3, 17) Vedno temeljitejša zavest o nadnaravno-duhovni razsežnosti vsakdanjega in sploh vsakega krščanskega življenja ne spodrine smeri našega teženja; nasprotno, kristocentrično ga ojači, kristocentrično ga uveljavi: „(Sveti) Duh, Posredovalec resnice, vas bo uvajal v celo razsežnost resnice... in On me bo obdajal s častjo, ker bo zajemal iz mojega...“ je bil ukazal že naš Zveličar, ko je obljubil Svojim deležništvu pri Svetem Duhu (Jan 16, 13-14).

Prav je in koristno, da se zavemo razsežnosti vsakdanjega krščanskega življenja: to življenje živimo, to je torišče tudi izrednih možnosti, ki so nam morda po nedoumljivi Previdnosti Božji namenjene. „Ah, tisti stari, dobri časi!“ niso nič drugega kot spomin na preteklo vsakdanjost,

katere dobrote ni moglo niti trpljenje (morda kar se da hitro pozabljeno) uničiti. Seveda, če gre za vojno in podobne katastrofe, postane še bolj očitno, kako velik zaklad je normalna vsakdanjost — posebno, če je v njeni srčni sredi naš Gospod. V skladu z dosedaj povedanim moramo reči: z božje strani so vsi pogoji dani, vprašanje je naše srce — tudi če se razsežnosti vsakdanjega krščanskega življenja zave, ali bo temu primerno ravnalo, vsaj vsako nedeljo? Vso hvalo, vse prošnje tedenskih dni lahko položi na oltar, da postane hvala in prošnja Kristusa samega. In če gremo skozi dneve tedna tja k nedelji

z ljubim, svetim rožnim vencem v roki, pravzaprav bolj v srcu kot v roki, blagor nam! Nadnaravno-duhovno življenje nudi vsakomur kakor nalašč zanj in zanjo in zanje pripravljen zaklad, ki si ga lahko s to ali ono (od skrbne matere Cerkve odobreno) pobožnostjo prilastimo; prednost takšnega zaklada je v tem, da nam bogati glavo in srce, da lahko zmeraj bolje cenimo spoznanje in ljubezen do našega Zveličarja; tako le pravi papež sv. Peter v svojem drugem pismu „deležnim iste vere kot jaz“ (2 Pet 1, 1): „Ko takšni (nadenaravni) zakladi zajemajo celega človeka, postanete marljivi in napredni učenci v šoli našega Gospoda Jezusa Kristusa, ki Ga lahko zmeraj bliže spoznavate“ (2 Pet 1, 8). Prava pobožnost zmeraj vodi k Zveličarju — kako bi moglo biti drugače?“ Očeta dojema resnično le Sin in tisti, ki jim Sin nakloni to razodetje.“ (Mat 11, 27)

V našem Zveličarju se nam Bog razodeva takorekoč na otipljiv način: Druga Božja Oseba ali Sama Božja Beseda je postala človek Jezus, skozi stoletja zmeraj znova napovedani Kristus, to je, Mesija ali s Svetim Duhom „napolnjeni“ (ne le po laseh in koži maziljeni) Odrešenik človeštva. Odrešil je tudi naše vsakdanje življenje nesmiselne enoličnosti. Morda pa bomo kdaj (Cerkev nas že dolgo k temo vabi) v tej vsakdanjosti mogli čuti utrip ljubezni — polnega Srca Jezusovega — pravkar po Mateju navedene Go-

spodove besede se namreč nadaljujejo v besede, ožarjene z obljubo božje resnice: „Pridite k meni vsi, ki čutite stres in breme — pri meni se boste oddahnil. Naložite si moj jarem, učite se pri meni: v mojem srcu ni ne nasilja ne cholesti, in vaše duše se bodo umirile. Saj moj jarem je komaj čutiti, in breme, ki ga nalam, je lahko.“ (Mat 11, 28-30)

Fizično-duhovno vsakdanjost v naslovu te „razprave“ torej pomeni našo vsakdanjost, ki je krščencu in krščenki ne le fizično in naravno-duhovno določena, ampak se obenem razprostira v nadnaravno-duhovno razsežnost, kjer „ima veljavo le vera, ki se izraža v ljubezni“ (Gal 5, 6). Ne smemo pozabiti, da je prva zapoved

—zapoved, ne nasvet in ne vabilo —, da ljubimo Troedinega Boga iz vsega srca; in šele druga zapoved je, da ljubimo bližnjega (ne več in ne manj) kot samega sebe. In Sveti Duh —, ki smo Ga kot krščenci in krščenke deležni — nam pomaga, da se moremo bližati neskončnemu in nevidnemu in vzvišenemu Bogu v osebi našega Gospoda, „utelešene božje polnosti“ (Kol 2, 9). Naše hrepenenje po sreči vsebuje tudi hrepenenje po Kristusu, ki je „izpolnitev“ (Kol 2, 10) vsega, kar nam manjka za dosego sreče — oprostite, da ponavljam — ne le v nadnaravno-duhovnem svetu, ampak tudi obenem v fizičnem in naravno-duhovnem življenju.

Vladimir Kos

Dr. Anton Trdan

28. aprila je v župniji Graneros, škofija Rancagua, v Čilu za srčno kapjo nenadoma umrl duhovnik ljubljanske nadškofije dr. Anton Trdan. Rodil se je 1917. leta v vasi Zapolje, župnija Ribnica, bil leta 1942 posvečen, bil kaplan pri sv. Jakobu v Ljubljani in 1944 opravil doktorat na Teološki fakulteti.

Maja 1945 se je pred partizani umaknil iz domovine in po begunskih taboriščih leta 1948 prišel v Čile. Po dveh kaplanskih službah je 1966 postal župnik velike fare v Granerosu, kjer je deloval z veliko gorečnostjo in osebno skromnostjo. Bil je zelo izobražen in je tudi na škofiji opravljal različne službe, predvsem

na cerkvenem sodišču. Bil je škofov vikar, ravnatelj škofijske Caritas, profesor verouka, ravnatelj kmetijske šole, škofijski konzultor, prodekan, svétnik oddelka za katoliško vzgojo itd.

Imel je veličasten pogreb. S škofom je somaševalo 60 duhovnikov. Navzoče so bile tudi civilne oblasti in velikanska množica vernikov. — Bil je vseskozi zvest naročnik naše revije. Naj počiva v miru!

Pastoralni obisk Janeza Pavla II. v Argentini

(Nadaljevanje iz junijske št. DŽ)

Petek 10. aprila

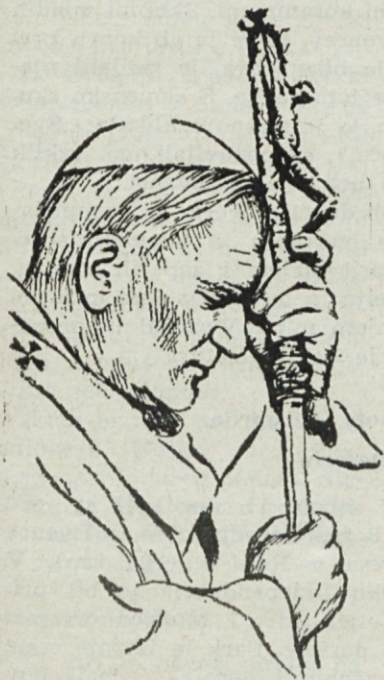
**Z duhovniki, redovniki
in pastoralnimi delavci**

V petek 10. aprila se je sv. oče po 8. uri odpeljal z nunciature na stadion Vélez Sarsfield v 18 km oddaljeno četrt Liniers. Mašna daritev je bila posvečena za duhovnike, redovnike, redovnice

in pastoralne delavce. Na stadionu je bilo okrog 30 tisoč oseb. S papežem je somaševalo več kot 2 tisoč duhovnikov, med njimi tudi vsi slovenski duhovniki, ki delujejo v Buenos Airesu in okolici. Bogoslovcev je bilo okrog 1700, redovnic okrog 3000 in še 400 redovnic s klavzuro. Sv. oče je v homiliji priporočal, naj se moški in ženske, ki so izbrali duhovni poklic, z veselim srcem trudijo za osebno krščansko popolnost in naj bodo velikodušno pripravljeni za evangelizacijsko delo. Ob koncu maše so spregovorili v imenu navzočih ravnatelj nadškofijskega semenišča, predsednica Zveze argentinščica, predsednica Zveze argentinčev arh. Alejandro Madero.

Mimo Slovenske hiše

Po maši se je papež v „papa-mobilu“ napotil v 5 km oddaljeno ukrajinsko stolnico. Pot ga je peljala mimo Slovenske hiše, ki je bila okrašena s slovensko zastavo in napisom „Slovenci s teboj“ in je oddaljena od stolnice le 200 metrov. Na pločniku je bila med rojaki, ki so vzklikali sv. očetu, tudi skupina v narodni noši. Janez Pavel II. jih je opazil in pozdravil.

Pri Ukrajincih

Ukrajinska stolnica je sedež eparhije (škofija vzhodnega obreda), ki povezuje ukrajinske vernike vzhodnega obreda. Teh je 120.000. Njihov škof je Andrej Sapelak, pri delu mu pa pomaga 5 škofijskih in 12 redovnih duhovnikov, 20 redovnih bratov in 88 redovnic. V deželi imajo 12 župnij in 44 cerkva. Papež je kljub natrpanemu programu in pomanjkanju časa hotel obiskati katoliške Ukrajince, ker je letos 1000-letnica, odkar je veliki kijevski knez Vladimir leta 987 prejel sv. krst, ki je kmalu sprožil pokristjanjenje vse Ukrajine. Tisočletnico pokristjanjenja Ukrajine bodo Ukrajinci po svobodnih deželah praznovali drugo leto, pod sovjetskim režimom se bo pa jubileja smela spomniti le pravoslavna Cerkev, kateri so bili leta 1945 katoliški Ukrajinci nasilno priključeni. Papež je kronal Marijino ikono, spregovoril o krščanstvu, ki mora biti v veri pravoverno, v ljubezni pa vesoljno, katoliško.

Z delavci

Ob 13. uri se je odpeljal na nunciato, kjer je kosil in malo počival. Ob štirih popoldne se je napotil na srečanje z delavci, ki se jih je zbralo nad 300 tisoč na ploščadi Glavnega trga za prehrano. Srečanje je organiziral delavski sindikat (Confederación General del Trabajo). Papeža so sprejeli medse z velikim navdušenjem.

Po pozdravu sanhuškega škofa Bufana in glavnega tajnika CGT Ubaldinija je govoril sv. oče o problematiki človekove dejavnosti v našem času. Govor so delavci večkrat prekinjali s ploskanjem „papežu-delavcu“.

S sorojaki Poljaki

Naslednje srečanje je bilo takoj za tem v pokritem stadionu Luna Park in je bilo posvečeno papeževim rojakom Poljakom. Od organizatorjev je društvo Zedinjena Slovenija doseglo 200 vstopnic za Slovence. Papež je govoril rojakom o spominu na domovino in na povezanost z njenimi krščanskimi koreninami. Skupini mladih Slovencev, ki se je ob koncu prelinila blizu odra, je razdelil njegove fotografije. S slovensko skupino, ki je glasno vzklikala: „Sveti oče!“, so ponavljali naš vzklik celo nekateri neslovenci.

Ob devetih zvečer je iz nunciature po radu in televiziji spregovoril ljudem v zaporih o miru, veselju in upanju v duši in o tranjem miru. Večerjal in prenočil je na nunciatu.

Sobota, 11. aprila:

V Resariu

V soboto 11. aprila je sv. oče ob 8 zjutraj odpotoval iz Buenos Airesa v Rosario (204 km). V parku Independencia je bil pripravljen oder z oltarjem za mašno daritev. Park in bližnje ceste so zapolnili verniki, z balkonov

in oken stolpnic so vsipali belo in rumeno cvetje, pevske skupine so pele dobrodošlico. Slavje je bilo ob spomeniku zastavi, kjer je 1812 prvič zaplapolala argentinska sinjebela zastava. Spomenik je bil odkrit 1. 1957 in vanj so položili tudi zemske ostanke vojakov, ki so bili padli v bitki pri San Lorenzo. Ob oltarju je bila podoba ražnovenske Matele božje. Med mašo je papež govoril o poklicanosti in vlogi laikov v Cerkvi in družbi. Po maši so mladi spustili z baloni pod nebo ogromen rožni venec z jagodami iz tergotpora.

S podjetniki v Luna Parku

Po kosilu in kratkem počitku v nadškofijskem domu se je rimski romar ob 14.15 vrnil v Buenos Aires. Na srečanju s podjetniki in gospodarstveniki v Luna Parku je bilo med 10 tisoči udeleženci tudi nekaj slovenskih podjetnikov. Janez Pavel II. jim je govoril, da morajo graditi takšno pravično in solidarno družbo, ki bo imela za poglavitni zakon vsega gospodarstvenika udeleževanja služenje človeku. Tudi tu je papežu uspelo ustvariti navdušeno razpoloženje, in so mu zelo ploskali.

Za sklep je zbor pel Alelujo iz Haendlovega Mesija, podjetniki pa so se zgrnili okrog papeža. Sleherni mu je želel seči v roko ali se ga vsaj dotakniti in tako pokazati svojo simpatijo.

Z zastopstvom islama

Ob 18. uri je papež sprejel na

nunciaturi zastopnike mohamedanskih skupnosti v Argentini. Sestavljajo jih v glavnem vseljenci iz Bližnjega vzhoda (Sirci, Libanonci itd.). Računajo, da jih je v deželi okoli 60 tisoč. Vrhovnemu poglavarju katoliške Cerkve so podarili njihovo sveto knjigo Koran v španskem jeziku. Papež se jim je zahvalil za prijaznost in izrazil željo, da bi vsi verni ljudje gradili takšno človeško družbo, ki bo v skladu z božjo voljo.

Svetovni mladinski dan

Svetovni mladinski dan je Janez Pavel II. razglasil 20. januarja 1986 in določil, da se ga praznuje vsako leto na cvetno nedeljo. Izmenoma se bo praznoval na krajevni, kontinentalni ali mednarodni ravni. Organizacijo ima na skrbi Papeški svet za laike, ki ga vodi argentinski kardinal Pironio. Lani so ga praznovali v Rimu, za letos pa je papež določil Buenos Aires.

Pred srečanjem s papežem so imeli mladi 9., 10. in 11. aprila „mednarodno zborovanje“ s srečanji, pogovori in predavanji ter verskimi, kulturnimi in družabnimi prireditvami. 9. aprila je bil v Marijinem svetišču v Lujanu sprejem zastopnikov mladih, ki so se zbrali z vseh kontinentov. Pironio je podčrtal potrebo, da posnemamo Marijo, ki nas uči, kako postati Jezusov učenec, kako oblikovati evangelizacijsko občestvo, kako biti močan v preizkušnjah in kako živeti z veseljem v

upanju. Mladinski dan hoče biti klic k upanju za ves svet.

Mladinski dan je imel 2 dela: v soboto zvečer in v nedeljo dopoldne. Prizorišče: Avenida 9 de Julio. Mnogi mladi so šli tja že v soboto zjutraj, da bi si zagotovili ugoden prostor. Tudi slovenski fantje in dekleta so bili tam že v sobotnih jutranjih urah, da so tam dobili prostor blizu oltarja, ki so ga potem skrbno ohranili do konca slavlja cvetne nedelje. Nad 300 naših mladih se je tam zbralo. Kar tam so prebili tudi noč. S seboj so nesli velike slovenske zastave in transparenta z napisoma: Slovenci s teboj in Juventud Eslovena — presente. Zastave in transparenta so bili večkrat dobro vidni tudi na televizijskem prenosu.

Večerna prireditev

Ob osmih zvečer so mladi prinesli „Križ svetega leta“. Na prizorišču, na Aveniji 9 Julija med papeževim odrom in obeliskom je bilo nad milijon mladih. Kakih 60 tisoč jih je prišlo iz drugih dežel. Osnova za pogovor s papežem je bila skržena na 21 vprašanj, ki so jih izbrali v času priprave in ki so se nanašali na najrazličnejša področja: od oboroževalne tekme pa prek zunanjega dolga, ekumenizma, zavzetosti za uboge, ponovne evangelizacije, značilnih pregreh našega časa, vloge žene do ponesrečenih zakonov.

Sprejem sv. očeta je bil nekaj enkratnega: petje in vzklika-

nje, valovanje sto tisoč zastav in robčkov, bengalski ognji. Predstavnika argentinske mladine sta mu v znak prijateljstva ponudila tipični argentinski mate-čaj, v pozdravu pa tudi zagotovila: „Skupaj z mladimi Latinske Amerike in vsega sveta sprejemamo izziv, da bomo na temeljih evangelija gradili bratsko domovino v službi sveta, v katerem naj vlada civilizacija ljubezni.“ Na oder k papežu so prinesli milostno podobo lujanske Marije, sv. očetu pa poklonili pončo, širokokrajni klobuk in druge tipične izdelke dežele. Program se je razvijal v 3 delih: vprašanja Argentine, vprašanja Latinske Amerike in problemi sveta. Pred vsakim delom je bil sceniski prizor. V argentinskem delu so mladi ob besedi in pesmi gavča Martina Fierri izrazili svoje probleme glede študija, zaposlitve ter potrebo po ljubezni in edinosti. V latinskoameriškem delu so ob upodobitvi njenih nebeških zaščitnikov in guadalupske Marije opozorili na demone današnjega časa: na sekularizem, mamila, pornografijo, brezbriznost, izkoriščanje in na ljuljko v družbi in v Cerkvi. V programu, posvečenem vprašanjem mladine po svetu, so spregovorili fant iz Kameruna v imenu afriške celine, fant iz Japonske v imenu azijskega kontinenta, fant iz Peruja v imenu Latinske Amerike, fant iz Avstralije pa v imeu svoje dežele in Oceanije. En argentinski in en čilenski fant sta se zahvalila Janezu Pavlu II. za uspešno posredo-

vanje za mirno rešitev ozemeljskega spora, mladi zastopniki petih celin pa so se približali z oljčnim drevescem iz Assisija, kjer so 27. oktobra zastopniki svetovnih verstev na pobudo papeža z njim molili za mir. Vsi so si izrazili mir, nad odrom pa je zasiljala mavrica kot znak pomirjenja po nevihti. Na oder so prinesli tudi svetilko, prižgano na grobu sv. Petra. Papež je mlade naprosil, naj bodo nosilci luči. Po obljubi mladih, da bodo to ureničevali, so se začele prižigati sveče in luči vsenaokrog kot simbol Kristusove luči in osrčje Buenos Airesa je žarelo v svetlobi. Mladi so dvigali kvišku svoje sveče, kot bi hoteli razsvetliti ves svet in potešiti žejo po pravici in svobodi, tiha molitev apostolskega romarja pa se je dvigala k nebu za vse mlade na svetu. Nekaj novega se je porajalo v srcih vseh navzočih.

Ob strani na odru je bil ves čas navzoč tudi predsednik Alfonsín. Bilo je že čez 10. uro zvečer, ko se je Janez Pavel II. vrnil na nunciaturo.

Na cvetno nedeljo ob 8 zjutraj je bilo na nunciatuuri skumensko srečanje. V Argentini je nekatoliških kristjanov 2,83 odstotkov (okrog 890 tisoč). V zastopstvu je bilo 35 oseb.

Cvetna nedelja, 12. aprila:

Ob pol devetih se Janez Pavel II. odpeljal na Avenijo 9. julija k praznovanju svetovnega mladina.

skega dneva in obredu cvetne nedelje. Bilo je prvič v moderni zgodovini papeštva, da sv. oče ni bil na ta dan v Rimu. Iz „papa-mobila“ je papež blagoslavljal oljčne veje in zelenje v počasni vožnji po vsej Aveniji 9. julija, medtem ko so mladi in neštivilna množica odraslih prepevali verske pesmi. Računajo, da je bilo okrog milijon osemsto tisoč vernikov, polovica mladih. Tudi predsednik Alfonsín je bil navzoč. Na papeževem odru je bil velikanski napis: Bog je ljubezen. Z rimskim škofom so somaševali argentinski kardinali in škofje ter veliko duhovnikov. Prvo berilo je prebral mlad Brazilijanec v portugalščini, drugo berilo pa mlad Italijan. V homiliji je sv. oče govoril o križanem in vstalem Kristusu: kdo je in kaj je storil za nas. Po papeževih besedah so mladi napravili svoje obljube. Molitve za vse potrebe so vodili mladi zastopniki v kasteljanščini, gvaraní, angleščini, francoščini, korejščini, nem izmed afriških jezikov, poljščini, portugalščini, nemščini in italijanščini. Pri darovanju je 14 mladih v narodnih nošah različnih narodnosti prineslo darove kruha in vina pa izdelke, ki so predstavljali prizadevanja mladih za mir, in nabirko za reveže. Rimskemu romarju so podarili tudi belega goloba, zastavi Argentine in Čila, svetovno zastavo miru, ki so jo bili nosili po Južni Ameriki.

Ob koncu maše je papež „razposlal“ mlade po svetu in dal pe-

tim izmed njih, ki so predstavljali 5 celin, misijonski križ, nato je pred kipom lujanske Marije posvetil deželo Materi božji in nazadnje še z vso nepregledno množico zmolil angelovo češčenje.

Da je sv. oče med slavljem svetovnega mladinskega dneva in cvetne nedelje dobro opazil slovensko skupino mladih, je pokazal tako, da je v zahvali ob sklepu slavlja omenil v improvizirani besedi tudi našo skupino.

Tudi v Argentini smo takoj ugotovili, kar je francoski intelektualac in pisatelj konvertit André Frossard pripomnil glede razmerja Janeza Pavla II. in mladino: Na vsakem apostolskem potovanju Janeza Pavla II. po svetu vidimo, kako se takoj med sv. očetom in mladino vzpostavi stik, ki presega opazovalce. Vzrok tega nagonskega sožitja in soutripanja je plemenitost, ki odlikuje papeža in mladino. Ta odprtost duha in srca omogoča mladim, da sprejemajo s tolikšnim veseljem in pripravljenostjo naloge, osnovane na evangeliju, ki jim jih zaupa sv. oče, in to celó tedaj, ko se zde te naloge nekaterim odraslim preveč zahtevne.

S škofi na novem sedežu Argentinske škofovske konference

Po bogoslužnem slavlju cvetne nedelje se je papež odpeljal na novi sedež Argentinske škofovske konference na cesti Suipacha blizu Avenije Santa Fe, ki ga je blagoslovil in otvoril. Zbranih je

bilo 70 škofov. Na novem sedežu, ki je bil spočetka zasebna lastnina, nato rezidenca argentinskega predsednika Ortiza in po požigu nadškofije poleg stolnice začasni nadškofijski dom, je sv. oče ostal s škofi tudi na kosilu. Ob treh je imel sestanek s članj argentinske škofovske konference. Spregovoril jim je o najvažnejših potezah, programih in pobudah za novo evangelizacijo.

S kulturniki v Teatru Colón

Ob 16.15 se je napotil v znamenito buenosaireško operno gledališče Teatro Colón k srečanju z argentinskimi kulturniki. Gledališče ima 2500 sedežev in mesta za 1000 stojšč. V Colonu so se zbrali predstavniki različnih univerz in akademij, pisatelji, glasbeniki in drugi kulturniki. Ob vstopu sv. očeta je zbor Colona zapel pod taktirko svojega pevodje, po pozdravnih besedah škofa Karlica, predsednika škofovske komisije „Vera in kultura“, je Janez Pavel II. govoril o potezah pravega kulturnika: deleženje, občečloveškost, čut za človečnost in odprtost za Kristusovo polnost. Tudi predstavniki „sveta kulture“ so papeža sprejeli izredno toplo in navdušeno ploskali njegovim smernicam.

Poslovitev na letališču

Iz Colona se je sv. oče odpeljal naravnost na letališče Ezeiza. Tam ga je čakal predsednik Alfonsín.

Ob slovesu se je poslovil z gorečo prošnjo, naj bi verno ljudstvo, ki se oklepa svojih pastirjev in je v edinosti s Petrovim naslednikom, bilo priča svoje vere in naj okrepi svojo krščansko dolžnost v delu za spravo med vsemi argentinskimi občani. Posebej je še pozdravil člane vlade, škofo in kardinale, predsednik Alfonsín pa ga je prijateljsko pospremil do stopnic letala, ki ga je odpeljalo nazaj v večno mesto Rim.

Po odhodu sv. očeta

Janez Pavel II. je s svojo osebno prisotnostjo, s svojo osebnostjo in oznanjevanjem kot Kristusov namestnik potrdil argentinske vernike v veri. Znal je razgibati, kar je najplemenitejšega v srcu argentinskega človeka. Pokazal je pogum pričevalca in trdnost in zanesljivost učitelja in pastirja.

Kaj je predvsem poudaril pri oznanjevanju? Predstavil je vse osnovne resnice evangelija. Verjame v notranjo moč resnice. Spodbudil nas je, naj verujemo resnici in se zanjo tudi izpostavimo. Na svet in na zgodovino naj gledamo z očmi vere in tako odkrivamo zadnji smisel stvari in dogajanj. Kristus je začetek in konec in središče našega življenja, našega mišljenja in čustvovanja. Povabil nas je, naj se zares odločimo za novo življenje božjih otrok, ki se hrani v molitvi in v zakramentih in se razrašča v pravi svobodi po ljubezni

do Boga in sočloveka. Odklanjajmo greh v vseh oblikah. Nenehno nam je prikazoval Marijo kot vzor tega novega življenja, ki je v vsem iskala in spolnjevala božjo voljo in ki nam kot naša duhovna Mati pomaga, da „bo v nas isto mišljenje, ki je tudi v Jezusu Kristusu“ (Flp 2, 5).

Sv. oče je učil resnico o Cerkvi in spodbujal k edinosti v njej, saj je edinstvo v Cerkvi potrebno znamenje, da bo svet veroval oznanjevanju. Zakonite različnosti naj se usklajajo v ubrano enotnost.

Veliko je rimski romar govoril o miru, ki se poraja v prenovljenem srcu. Za mir je pa potreben tudi razvoj in solidarnost. Ne bo pa trajnega miru, če ne bo v središču prizadevanja za družbeni napredek človek. Miru tudi ni brez pravičnosti, mir in pravičnost pa skupaj s svobodo in ljubeznijo sestavljajo temelje za zgraditev novega sveta. Nenehno je tudi treba delati za spravo.

Nagovori sv. očeta bodo gotovo veliko pripomogli, da bodo argentinski državljani našli pot do narodne sprave in pomirjenja, do večje medsebojne solidarnosti, do večje udeležnosti pri odločitvah, ki zadevajo vso deželo, do potrebne medsebojne strpnosti, do umirjenega pogovora in razumevanja.

Krščanska istovetnost terja nenehno prizadevanje, da se v veri poučujemo in vzgajamo. Verska nevednost je najhujši sovražnik naše vernosti. Kako bi mogli tr-

dit, da zares ljubimo Kristusa, če se ne trudimo, da bi ga spoznali bolje?

Neutrudno oznanjevanje Janeza Pavla II. nam priča, da je tisto, kar ga najbolj boli in skrbi glede človeštva, dejstvo, da je še toliko ljudi, ki ne poznajo Kristusa in še niso odkrili resnice o božji ljubezni. Zato sv. oče tako zavzeto pjoziva k novi evangelizaciji. „Cerkev v Argentini, vstani!“ je zaklical ponovno.

Odprti moramo biti navdihovanjem Duha, da bomo v luči evangelija lahko prepoznavali znamenja časov in spolnili svojo nalogo v zgodovini odrešenja, ki nam jo je določil Bog. Za to je potreba ponižnosti, poguma in duhovnega miru. Skupaj z vsemi člani božjega ljudstva začrtajmo temeljne smernice za evangelizacijo, ki

naj bo nova po gorečnosti, metodah in govorici. Papežev zgled nas kliče k preverjanju našega dela in nas spodbuja, naj gojimo globoko duhovno življenje, poglobljamo poznanje nauka, ki ga oznanjamo, in neutrudno iščemo evangeljskih poti, ki bodo odgovarjali izzivom časa in potrebam ljudi. Laiki naj skrbijo, da bodo tudi zemeljske stvarnosti v službi grajenja božjega kraljestva in zveličanja v Jezusu Kristusu. Družine naj bodo zgled krščanske ljubezni, zveste in trajne, za vse življenje, saj prihodnost evangelizacije zavisi v veliki meri od „domače Cerkve“.

Sv. oče je odšel, pustil pa nam je svoj zgled in svojo besedo, ki nam ostajata kašipot za življenje in delovanje.

Jože Škerbec

Okrožnica o Odrešenikovi materi

Na praznik Gospodovega označenja, 25. marca 1987, je papež Janez Pavel II. izdal svojo šesto okrožnico s pomenljivim naslovom REDEMPTORIS MATER — O ODREŠENIKOVI MATERI in s podnaslovom Blažena Devica Marija v življenju potujoče Cerkve. Geslo, ki si ga je sedanji papež izbral ob nastopu svoje službe in se glasi „Totus tuus — Ves tvoj“, je že dalo slutiti, da bo imela božja mati Marija posebno in vidno vlogo v njegovem pontifikatu. V

svojih okrožnicah in drugih listinah ali nagovorih se je Janez Pavel II. pogosto sklicuje na Marijino vlogo v zgodovini človeštva in Cerkve, pa tudi vsakega posameznika. Sedaj je te vidike Marijine vloge poglobil.

V uvodu je nakazan glavni razlog za izid okrožnice o Mariji: približevanje letu 2000, ko bo ves (krščanski) svet obhajal spomin na Kristusovo rojstvo pred dvesto tisočletjema. Prvi Kristusov prihod je zaznamovan z adventom

Marija —
Zmagovalka
v glavnem
oltarju
vetrinjske
cerkve
(rezbarija
iz leta 1622)

— pričakovanjem, v katerem je bila ravno Marijina vloga nena-domestljiva. Tako naj tudi to pomembno obletnico človeštvo obhaja z Marijo in se z njo pripravljaja na poglobitev svoje vere, upanja in ljubezni; ob Njej, ki je globoko doumela in živela povezanost in predanost svojemu Bogu, naj bi ljudje spoznali, kako morajo to povezanost in predanost živeti tudi sami. V zunanji okvir te priprave sodi tudi Marijino leto, ki se je pričelo na binkošti, 7. junija 1987, in bo trajalo do praznika Marijinega vnebovzetja, 15. avgusta 1988.

Okrožnica o Odrešenikovi Materi je, sodeč po prvih vtisih in odmevih, zelo enovita in razumljiva. V njej ne smemo iskati teološke razprave o Mariji, marveč je njena naloga predvsem ozna-

njevalna. Nagovoriti hoče človeka — vernika, da v Mariji in njenem življenju, v „romanju v veri, upanju in ljubezni“ tudi sam spozna svojo pot do vere, upanja in ljubezni. Okrožnica je izrazito biblična in koncilna. V svetopisemskih poročilih, tolikokrat na videz tako skromnih, okrožnica odkriva bogastvo Marijinega življenja, njene poklicanosti in predanosti, vloge, ki jo je imela v času Kristusovega življenja in ki jo ima danes. Koncilski nauk o Mariji — prikazan je zlasti v dogmatični konstituciji o Cerkvi — pa je v tej okrožnici dobil poglobljeno razlago in dopolnitev.

Poleg uvoda (št. 1-6) ima okrožnica še tri jasno in pregledno zasnovane dele. Prvi del (7-24) govori o Mariji v Kristusovi skrivnosti. Okrožnica se pomudi ob treh

svetopisemskih besedah: „Milosti polna“, „Blagor ji, ki je verovala“ in „Glej, tvoja mati“. Marijino življenje je življenje vere in iz vere. V tem je zgled hoje za Kristusom, ki ga je spremljala tako v njegovem zemeljskem življenju in delu kakor tudi v notranjem spoznanju. Marija je „romarica“ vere (v veri), s čimer kaže pot vere Cerkvi in posamezniku.

Drugi del (25-37) ima naslov Božja Mati v središču potujoče Cerkve. Zlasti v tem delu je poglobljen koncilski nauk o Marijini vlogi v zgodovini božjega ljudstva in vsega človeštva. Mati Kristusa je tudi mati Kristusovega skrivnostnega telesa, Cerkve. Posebej je naglašena vloga v delu za zedinjenje kristjanov, kajti ravno Marija je v mnogih krščanskih Cerkvah že od preteklih stoletij tako navzoča, da kristjane združuje v isti veri in v zaupanju v njeno materinsko priprošnjo.

Tretji del (38-50) govori o Marijinem -sredništvu. Za kristjane je edini srednik Jezus Kristus, vendar njegovo sredništvo ni izključujoče (ekskluzivno); vanj je včlanjena tudi Marija — od trenutka, ko je sprejela božje povabilo, da svetu posreduje Kristusa, prek Kane Galilejske do konca časov. Na neki način je Ona tista, ki vedno znova svetu posreduje in rojeva Kristusa. V tem je tudi njena svojska materinska, ženska vloga. Po njej spoznavamo Kristusa, toda šele v Kristusu spoznavamo in sprejemamo

njeno poslanstvo in sredništvo.

Sklep okrožnice (51-52) predvsem ovrednoti Marijino leto, ki naj bi bilo nova postaja v življenju in romanju vernika in krščanskega občestva na poti v tretje tisočletje in v pričakovanju dovržitve.

Kakor v okrožnici ne smemo pričakovati teološke razprave o Mariji, tako je tudi ne smemo presojati zgolj z ascetičnega vidika. Njena zasnova je veliko bolj celovita. Odkriva nam božji odredbenjski načrt, ki ga Bog na poseben način izpolnjuje v Kristusu in njegovi Materi; odkriva nam vlogo Cerkve in Marijino mesto v njej; obvezuje nas k neodložljivi nalogi dela in molitve za edinost kristjanov, ki imajo v Mariji skupno mater, srednico in vzornico; vsem in vsakemu posebej pa Marija kaže pot in rast v veri, krščanskem upanju in dejavni ljubezni.

Upati je, da bomo z veseljem in duhovno koristjo brali in premišljevali vsebino okrožnice in v njej našli nove pobude za osebno in skupno rast v veri.

NAMEN APOSTOLATA MOLITVE ZA JUNIJ

Splošni: Da bi povsod spoštovali človekove pravice.

Misijonski Za novo škofovsko konferenco Indijskega oceana.

Kar je mogoče, ni nujno tudi moralno

Ob navodilu Kongregacije za verski nauk o spoštovanju nerojenega življenja
in o dostojanstvu rojevanja.

Stališče rimske kongregacije za verski nauk, ki jo vodi kardinal Ratzinger, o nekaterih vprašanjih bioetike, so poznavalci že nekaj časa pričakovali. Kar nekako zahtevala jo je aktualnost vprašanj, povezanih z začetki človekovega življenja: umetna oploditev, „otroci iz epruvete“, poskusi na človeških zarodkih, nadomestno materinstvo in še kaj. Po drugi strani pa je kongregacija med pripravami dokončnega besedila pritegnila k sodelovanju vrsto strokovnjakov z vsega sveta. Med njimi so bili moralisti, strokovnjaki za pastoralo družine, zdravniki, specialisti za načrtovanje družine in drugi.

Besedilo, ki so ga 10. marca 1987 predstavili časnikarjem v vatikanskem tiskovnem uradu, obsega tri poglavja, malo daljši uvod in čisto kratek sklep. Celoten naslov se glasi takole: Navodilo o spoštovanju nerojenega življenja in o dostojanstvu rojevanja. V podnaslovu pa so zapisali, da gre za odgovore na nekatera aktualna vprašanja.

Najprej je potrebno povedati, da to ni sistematično urejeno študijsko delo, ki bi v celoti razložilo nauk Cerkve o teh vprašanjih,

temveč le skupek odgovorov na moralna vprašanja, ki jih je kongregacija dobila v zadnjih letih. Besedilo je torej v prvi vrsti odziv na potrebe „v bazi“. Škofje po svetu, učitelji moralne teologije in ne nazadnje tudi strokovnjaki, ki se ukvarjajo z genetiko, biogenetiko, pomočjo zakoncem brez otrok, so se pogosto znašli na razpotju: napredek znanosti bi jim sam po sebi omogočil poseg, ki bi utegnil izpolniti pričakovanja zakoncev, niso pa bili prepričani, ali je to moralno dopustno ali ne. Tisti, ki so pričakovali vidno odpiranje, celo aplavz napredku biogenetike, so ob izidu navodila razočarani. To je bilo mogoče razbrati že iz prvih odmevov v tisku in drugih sredstev javnega obveščanja. „Cerkev je spet rekla ne vsem najnovejšim dosežkom,“ je bil nekakšen skupni imenovalec večine sporočil, nadaljevali pa so nekako takole: „Prepovedano je uporabljati umetno oplojevanje, spočetje v epruveti, ponovno je prepovedan celo splav in vse oblike protispočetnih sredstev.“

Kdor vsaj malo pozna osnovna merila krščanske moralne teologije, ni ob izidu besedila seveda

nití najmanj presenečen. Znanja in tehnike, ki jih človek uporablja, da bi si po Stvarnikovi besedi „podvrgel zemljo in ji gospodoval“, niso moralno indiferentne. V vsakem primeru zahtevajo spoštovanje temeljnih moralnih meril, ki jih označujejo med drugim služba človeku kot osebnosti, njegovim neodtujljivim pravicam in ne nazadnje: človekovo srečo, njegovo dobro moramo gledati v njegovi celostni podobi, ki odseva božji načrt s človekom in stvarstvom. Vsak poseg v človekovo telo je tudi moralno odgovorno dejanje. Posebej to velja za področje spolnosti, kjer so v igri „temeljne vrednote življenja in ljubezni“. Vsi posegi, ki jih je sposobna opraviti biomedicina, morajo skozi kritično rešeto dostojanstva človekove osebe in božjega, ki ga nosi v sebi.

Vsa bolj ali manj otipljiva navodila, ki jih najdemo v besedilu kongregacije za verski nauk, je mogoče izvajati iz dveh temeljnih načel:

— Vsako človeško bitje ima pravico živeti, in sicer vse od trenutka spočetja do naravne smrti. Te pravice mu ne more odvzeti nihče.

— Izvirnost posredovanja življenja je nedotakljiva. To je dejanje, ki je zaupano naravi in se uresničuje v osebnem dejanju, se pravi v popolni in vzajemni podaritvi zakoncev.

Če postavimo ti dve načeli na začetek vsakršnega mišljenja o teh vprašanjih, potem lahko lo-

gično sklepanje poteka samo v eno smer. O splavu kristjan sploh ne razpravlja, kajti „človeško bitje je treba spoštovati kot osebnost od prvega trenutka njegovega bivanja.“ Splav pomeni umor čisto določene človeške osebe, ki ima v sebi nespremenljivo zapisana vsa genetska sporočila in bi se brez zločinskega posega človeške roke razvila v enkratno in nepovnljivo osebnost. Zato je Cerkev nekoliko zadržana tudi do raznih pregledov in poskusov, ki jih porodničarji izvajajo pred rojstvom. Vsi posegi morajo biti narejeni ob polnem soglasju staršev in ob doslednem spoštovanju življenja nerojenega otroka. Seveda besedilo odločno odklanja uporabo zarodkov kot nekakšen „biološki material“ ali še za kaj hujšega, o čemer je bilo v zadnjem času veliko zapisanega.

Spočetje otroka je enkratno dejanje, osebno dejanje, ko se zakonca podarita drug drugemu. Pomembno je poudariti zlasti dejstvo, da ne gre zgolj za fiziološko razsežnost zakonskega dejanja, temveč je treba upoštevati duhovno: ljubezen, predanost. Zato je razumljivo, da cerkveno učiteljstvo odklanja vsakršno obliko spočetja, ki izključuje osebno in zavestno sodelovanje obeh staršev, pa naj gre za spočetje v epruveti, umetno oploditev s posredovanjem tujega darovalca, kakor tudi nadomestno materinstvo.

Če vemo, da mora biti Cerkev zvesta evangeliju, bi drugačna stališča težko pričakovali. Gre tu-

di za osnovne vrednote življenja, in če bi tukaj padla načela, nihče ne bi mogel napovedati, kam bi to pripeljalo. Zgodovina ponuja kar preveč zgovornih dokazov.

Sestavljalci besedila so pokazali človeško razumevanje do staršev, ki ne morejo imeti otrok. Želja po naraščanju je nekaj naravnega, ne moremo pa govoriti o pravici do otrok. Zakonci, ki sami ne morejo imeti otrok, tako pravi navodilo, naj to vzamejo kot deleženje na trpljenju, ki ga je za odrešenje sveta vzel nase Kristus.

Neposredno za tem priporočilom, ki ga seveda morejo upoštevati le verujoči kristjani, pa je priporočilo zdravnikom in raziskovalcem, naj vložijo vse svoje sile in znanje v odpravljanje nerodovitnosti. Na koncu pa vabijo vse in vsakogar k razvijanju in poglobljanju čuta odgovornosti, ki se je morda ravno na področju spolnosti v zadnjem času kar nekako razgubila, kakor voda v pesku. To pa je spodbuda, ki bi jo morali upoštevati vsi ljudje dobre volje, ne samo verujoči.

Človek ne sme biti predmet poskusov

Prefekt kongregacije za verski nauk kardinal Joseph Ratzinger odgovarja na nekatera vprašanja v zvezi z izidom in vsebino najnovejšega navodila te kongregacije o dolžnem spoštovanju do porajanja človeškega življenja.

Kongregacija za verski nauk je 10. marca 1987 objavila Navodilo o spoštovanju porajajočega se človeškega življenja in dostojanstvu rojevanja. Na tiskovni konferenci v Vatikanu ga je 10. marca časnika-
karjem predstavil prefekt tega urada kardinal Joseph Ratzinger. Vsebina navodila že močno odmeva v svetu v cerkvenih in svetnih krogih, časnikarji in strokovnjaki za nramna vprašanja že objavljajo prve komentarje, prve besede so ob njem spregovorile že tudi škofovske konference.

Med škofovskimi konferencami italijanska opozarja, da se pri vprašanju porajanja človeškega življenja ne smemo ustavljati samo ob dosežkih, ki jih omogoča sodobna tehnologija, ampak si moramo zastaviti tudi vprašanje o smislu in posledicah tehničnih posegov v človeško življenje. Človekovo telo je namreč bistven del osebe. Manipuliranje z njim torej pomeni isto kot manipuliranje z osebo. Iz tega izhaja sklep, kako previdno in v skladu z nramnimi načeli je treba posegati na tako občutljivo področje, kot je oseba in osebnost.

Cerkev sama nikakor ne nasprotuje raziskovanju in uporabljanju sodobnih tehničnih pripomočkov na biogenetskem področju, vztrajno pa poudarja, da mora biti nji-

hova uporaba podrejena npravnemu zakonu. Vodstvo italijanske škofovske konference se obrača tudi na državnike in zakonodajalce, naj se ob teh perečih vprašanjih modro in pogumno soočijo z zakonskimi predpisi, jih premislijo in predelajo, da bodo bolj v soglasju z npravnimi zahtevami.

S prefektom kongregacije za verski nauk se je po izidu navodila že pogovarjal časnikar Radia Vatikan. Kardinal Ratzinger ugotavlja, da so mnogi navodilo dovolj pozorno prebrali in ga v glavnem tudi razumeli. Opaziti je precejšnjo zaskrbljenost, da se dosežki znanosti ne bi sprevrgli v nove nevarnosti in katastrofe za človeštvo. Vse to govori v prid npravnim merilom, ki naj vodijo znanstveno raziskovanje in njegovo uporabo, ko gre za porajanje novega življenja. Tudi mnogi neverujoči vidijo v Cerkvi „ohranjevalko modrosti“ glede človeka, ki je danes tako potrebna.

V nekaterih okoljih so znova strašili s „primerom Galilei“ in spopadom med znanostjo in vero. Tako imenovani „velelnik tehnologije“ (vedno je treba uresničiti, kar je tehnično izvedljivo, sicer se zavira znanost) je v nekaterih komentarjih prevladal nad zahtevo, da je treba pri raziskovanju spoštovati etično vrednost osebe.

Razpravljanje se je vrtelo tudi okrog odnosa med npravnostjo in zakonodajo. Nekateri so pisali, da hoče Cerkev z zakonodajo vsiliti katoliško moralo. Mnoge od teh kritičnih pripomb izhajajo iz nev-

tralnega pojmovaja države glede morale in iz povsem relativističnega pojmovanja morale. Dejansko pa je družbeno sožitje možno samo tam, kjer so temeljne pravice osebe priznane in zagotovljene. Če tega ni, država izgubi zakonitost.

Za popolno razumevanje zadnjega navodila je potreben še naslednji korak: od kazuistike (posameznih primerov) je treba preiti k razumevanju vrednot in pojmovanja človeka. Potem je lahko razumeti, da je odklanjanje določenih poskusov in spočetnih tehnik v resnici priznanje dostojanstva osebe in ljubezni. Prav ob tem naj bi se razvila razpravljanja.

Kardinal Ratzinger je na vprašanje, kako kongregacija odgovarja na ugovore, da se navodilo premalo opira na dosežke sodobne znanosti, izjavil, da je kongregacija pred pripravo navodila izvedla obsežno, mednarodno in proclljivo posvetovanje. Tehnični postopki se seveda razvijajo ne-nehno zaprej, toda moralna sodba o določenih postopkih ni odvisna od tehnične izpopolnitve metod, temveč od strukture človekovega ravnanja, ki se pri tem uveljavlja. V tem smislu je moralna sodba resnično neodvisna od možnega bodočega tehničnega napredka.

Po tradicionalnem katoliškem nauku, ki ga navodilo potrjuje, Bog ustvari človeško dušo v trenutku spočetja. Ali velja to tudi za zarodke v epruveti, je vprašal časnikar.

Kardinal Ratzinger odgovarja, da nauk o neposrednem božjem ustvarjanju duše že ob spočetju v resnici ni bil tako splošno sprejet v cerkveni tradiciji, kot kateri mislijo, in ga tudi navodilo naravnost ne potrjuje. Naglaša namreč naravno načelo, da je človeški zarodek treba spoštovati že kot osebo od njegovega nastanka. Najbolj razvita biološka znanost dokazuje, da v razvoju zarodka ni opaziti nobenega kakovostnega skoka od začetka do rojstva. Zarodek predstavlja genetsko povsem določeno osebnost. Ni sicer v pristojnosti znanosti opredeliti, ali je tak genetsko določen individuum tudi oseba, ki že ima dušo. To je zadeva filozofije. Čeprav navodilo ne rešuje tega vprašanja v strogo filozofskem pogledu si na osnovi znanstvenih podatkov vendar zastavlja vprašanje: Kako bi mogel obstajati človeški individuum, ki bi ne bil tudi oseba? Zastaviti vprašanje pa še ne pomeni, da je že tudi povsem razrešeno. Pomeni pa, da so vsaj dane dobre možnosti za njegovo rešitev in da ima dolžnost dokazati svoje stališče filozofska smer, ki zagovarja mnenje, da človeški zarodek ni oseba.

Na vprašanje, kaj bodo sedaj ukrenila katoliška raziskovalna središča, ki so že začela s poskusi porajanja v epruveti, kardinal pojasnjuje, da navodilo ni namenjeno neposredno katoliškim bolnišnicam, ampak poziva verne zdravnike in raziskovalce — v prvi vrsti tiste, ki delajo na ka-

toliških klinikah — naj bodo zgled spoštovanja do človeškega zarodka in do dostojanstva človekovega spočetja. Navodilo ne vsebuje predpisov cerkvenopravne narave, ampak naglaša splošno naravno načelo, ki bi ga moral vsak pošten človek priznati in spoštovati. Jasno je, da bi katoliške bolnišnice, ki bi dovoljevale poskuse na človeških zarodkih iz epruvete, s tem prišle navzkriž ne samo z lastno naravo znanstvenih središč, ampak še posebej z lastno istovetnostjo in poslanstvom.

Dokument ni samo avtoritativno opozorilo glede moralne nesprejemljivosti določenih tehnik umetnega spočetja, ampak je hkrati povabilo in spodbuda raziskovalcem in zdravnikom, naj se zavzemajo za pristno zdravljenje neplodnosti. Obstajajo namreč odprte možnosti v tej smeri, ki ohranjajo spoštovanje do porajajočega se življenja in dostojanstva zakonske ljubezni. To je manj kričava medicinska znanost, ki ne prihaja na prve strani časopisov, ampak si tiho prizadeva pomagati zakonskemu paru spočeti novo življenje, ne da bi pri tem ljubezensko dejanje zakoncev zamenjala z laboratorijsko tehniko.

Pastoralna skrb za homoseksualce

V tem novem dokumentu, objavljenem 30. oktobra 1986, je kongregacija za verski nauk zavzela stališče svetega sedeža do homoseksualnosti. V dokumentu je poudarjeno, da homoseksualno nagnjenje samo po sebi ni grešno. Ker pa je usmerjeno na dejanja, ki so sama po sebi slaba, predstavlja v svojih dejanjih nekaj „neurejenega“ in „nemoralnega“. Besedilo na 16 straneh prihađa do teh sklepov na podlagi Svetega pisma in cerkvenega izročila.

Povod za ta dokument je dal naraščajoči pritisk in novi pogledi, posebno še v cerkvenih krogih ZDA. Obenem pa se dokument obrača tudi proti krivemu tolmačenju vatikanske izjave iz leta 1975, v kateri je razločevanje med homoseksualnimi dejanji in med samim nagnjenjem vodilo do napačnih zaključkov. Na podlagi tega razločevanja je pogosto prihajalo do vtisa, kakor da so homoseksualna nagnjenja indifrentna in naj bi šlo le za to, da bi se ta nagnjenja „kanalizirala in kultivirala“. Nasproti takšnim nazorom kongregacija sedaj naglašja, da na ta nagnjenja ne smemo gledati kot na nekaj nespremenljivega, pač pa imajo homoseksualci vedno še temeljno človeško svobodo za spreobrnjenje, „za odv-

nitev od slabega“.

Iz Svetega pisma in izročila dokument sklepa, da predstavlja homoseksualnost „nasprotno zamišelj“ stvarstva. Nasprotuje krščanski predstavi o spolnosti. Ko Cerkve zavrača zmotno mnenje o homoseksualnosti, s tem zagovarja svobodo in dostojanstvo človeka.

Drugi del pa je usmerjen proti naraščajočemu pritisku tako imenovanih „Pressure-Groups“, ki tudi med katoličani hočejo doseči spremembo cerkvenega nauka kakor tudi civilne zakonodaje. Nasproti temu kongregacija poudarja, da tega nauka ni mogoče spremeniti niti zaradi okusa sedanjega časa niti zaradi pritiska javnega mnenja.

Homoseksualnih odnosov ni mogoče enačiti z zakonskimi, kakor to pogosto zahtevajo in se pri tem sklicujejo na diskriminacijo. Za kongregacijo je homoseksualnost pastoralni izziv. Treba je pripraviti pastoralne programe in navodila za to vrsto ljudi. Pri tem je treba upoštevati psihološka, sociološka in medicinska spoznanja. Te pastoralne akcije pa morajo biti v skladu z učiteljsko službo v Cerkvi. To pa ne pomeni, da je treba homoseksualne odnose kultivirati, pač pa prizadete pripraviti na „pot spreobrnitve“.

Knjiga - zaklad naše besede

Beseda pomeni vsakemu človeku sredstvo, s katerim izraža svoje misli, čustva in spoznanja. Z njo se v krogu, kjer biva ali deluje ali se srečuje z ljudmi, spozna, razumeva z njimi, jim sporoča, kar želi ali pred čim ga je strah, česar se veseli njegovo srce ali kar ga napolnjuje z žalostjo. Gotovo je največja nesreča za človeka, če mu iz kakršnegakoli vzroka ni dano izražati svoja občutja. Poglejte gluhoneme: z grenkim nasmeškom, s kretnjami ali z jokom skušajo izpovedati, kar čutijo, želijo ali zahtevajo. Podobno govori s kretnjami otrok, ki še ni dorasel do lastne besedne izražave.

Ali nismo tudi mi, potniki po tujih zemljah, pa z neznanjem jezika, doživeli nekaj podobnega, ko smo se v pičlih opisih pa z mnogimi kretnjami poskusili spoznamo z ljudmi?

MATERIN JEZIK

Skupek tistih besed, ki nam pomagajo živeti polnost življenja v skupini ljudi, tvori naš jezik. Ta jezik nam je položila že v zibelko naša mati, zato ga imenujemo materin jezik. Med vsemi jeziki na svetu nam mora biti ta najdražji. Škof Slomšek pravi: „Materin jezik je najdražja dota, ki smo jo

dobili od svojih starih. Skrbno smo ga dolžni ohraniti, lepšati in svojim mlajšim zapustiti!“

Jezik je dolžan spoštovati vsak narod. Naša čast nam ne dovoljuje ravnati drugače! Že zato smo poklicani ostati to, kar nam je bilo od Boga določeno: ostati Slovenci! Kjerkoli smo! To je vsebina naše močatosti.

Kdor narod menja, ga zavrže ali zataji, se spremeni v mrtvilo, na katero ni računati, celo pomaga drugim narodom, da ga prerastejo in zadušijo.

Nikakor pa nam jezik ni dan zgolj kot sredstvo za medsebojno sporazumevanje, temveč je tudi in predvsem izrazilo našega duševnega življenja. Odkriva nam svet v nas samih in izven nas. Nedvomno je jezik sestavni del našega bitja, naše intimne notranjosti, naše osebnosti. Če označimo narod kot skupino ljudi, delno istega pokolenja, pa navadno istega jezika, vselej pa istega kulturnega kroga v zgodovini in ki daje zavest skupnosti, voljo do skupnega dela in pripravljenost do žrtve za narodno skupnost — vidimo vrednost jezikovne vezi na prvem mestu. Torej je prav jezik tisti, ki ustvarja najbolj trdno vez med ljudmi istega naroda. Posebno je ta vez bistvenega pomena za nas Slovence: prav po jeziku

smo združeni v nedeljivo celoto s tistimi, ki živijo v domovini Sloveniji, pa z vsemi onimi, ki odrežani od matične države živijo na Koroškem, v Primorju, in slednjič s tisoči, ki so v večjih ali manjših skupinah razsejani po svetu na različnih kontinentih. Prej kot kaka politična ali ekonomska pripadnost nas prav gotovo jezikovna vez druži v velikó slovensko skupino — k slovenskemu narodu. Dokler je še jezikovna zavest posameznikov živa in jim ta še pomeni neko višjo dobroto, tudi ljubezen in spoštovanje do naroda ni v nevarnosti.

Ta zamira, ko jih potrošniška sli in tehničarstva sveta potegne v svoj val. Ko se grabljiva miselnost naveže le na žalostno dognanje, da je domovina z vsemi vrednotami le tam, kjer se človeku dobro godi, tudi jezik usahne kot dragotina.

SPOŠTUJ SVOJ JEZIK

Vsak količkaj zaveden človek spoštuje in ljubi svoj jezik. Pripravljen pa ga je tudi braniti, če spozna, da je v nevarnosti. Sovražniki, ki so nas hoteli narodno uničiti, so vedno mahnili najprej po jeziku, kajti narod brez skupnega jezika izgubi povezovalno silo na celoto in postane razpršena čreda. Številne take napade bi lahko navedli v naši narodni zgodovini: zapirali so nam šole s slovenskim jezikom, preganjali učitelje, kaznovali slovensko govorēe šolarje in študente, iz pod-

jetij izločevali zavedne slovenske delavce. Z mučenjem, ječami in drugimi prisilnimi sredstvi so skušali zlomiti v njih narodno trdnost. Zanje ni bilo dela, ne vsakdanjega kruha. Koliko krivic in trpljenja so prestajali naši predniki prav zaradi trmasto zavednega vztrajanja pri svoji narodni zavesti in jeziku! Naj spomnim le na fašistično divjanje Italijanov v Primorju. Ogroženi ljudje so zapuščali svoje domove in se izseljevali v prekomorske kraje. Nemški zavojevalci so ljudi vlačili v taborišča, odkoder se mnogi niso vrnili — zaradi ljubege slovenskega jezika! Naši sinovi in hčere živijo v velikem svetu, ki takega postopanja ali zatiranja po večini ne pozna. Zato jim je težko verjeti v uničujoča nasilja, ki naj bi neki narod docela ohromila.

Danes pa nas tare druga skrb. Spričo obilja potrošniških dobrin ljudje na splošno kaj radi pozabljajo na duhovne vrednote, brez katerih si ne moremo misliti človekovega življenja in njegovega kulturnega napredka. Resno in z odgovornostjo se vprašajmo: nam skrb za jezik in narodna zavest dandanes še kaj pomenita in sta nam še vedno potrebni ali ne? Vsak pri sebi presôdimo in odkrito skušajmo najti odgovor!

Morebiti je še huje dejstvo, da nekateri brezbriznost do narodnosti in jezika opravičujejo z vedno bolj rastočim tehničnim napredkom ter prizadevanje za tesnejšo povezavo med ljudmi sma-

trajo za nepotrebno, nesodobno in zastarelo. Tudi ne manjka takih, ki še vedno cpletajo z že davno ovrženimi argumenti o naši majhnosti, ekonomski šibkosti, namišljeni okornosti ali celo nerazvisti našega jezika.

Tudi ne drži, da bi skrb gojenja in rasti, vzdrževanje in izpopolnjevanje (mogoče bi smel reči pomlajevanje in napredek) jezika morala biti le na ramah strokovnjakov, znanstvenikov, učiteljev ali pisateljev, ki ga pišejo, ampak vsi smo zanj odgovorni. Božja Dobrota nam ga je poklonila vsem že v naročje v zibeli: kdor ga ne spoštuje in ne ljubi, si nalaga na vest tudi grehe četrte božje zapovedi, ker tudi za starše v njegovem srcu ni več prostora.

MOJA DOLŽNOST

Kaj naj storim? Kako naj pokazem, da sem Slovenec, vreden preteklosti svojih očetov, in gledam z zaupanjem v bodočnost?

Na vsak način moram biti zelena vejica na skupnem narodnem telesu. Čutiti z ljudmi, ki „sodelujejo pri oblikovanju in bogatenju slovenskega narodnega življenja...“, ki jih živo skrbi narodova usoda“.

Najmanjšega razloga ni, da bi se vdajali občutkom skromnosti ali manjvrednosti. Naša zgodovina je zapis življenja poštenega naroda. In danes? Poglejmo, kaj smo zmožni kulturno ustvariti! In kaj prispevajo sinovi našega na-

roda od svoje ustvarjalnosti in duha v zakladnico velikega sveta! Preštejmo jih in pretehtajmo.

Zakaj bi se torej skrival priznati, da sem slovenske matere sin? Kako pa naj spoznavam svoj narod, vrednotim njegove duhovne zaklade, se približam častitljivim rodovom prednikov, če ne bom znal jezika, v katerem so ustvarjali svojo kulturo? Za nas, da bi nas učilj in bogatili!

Kako naj peščica naroda vzdrži, živi in se razvija v svetu med drugimi narodi, samostojno, da ne utone jezikovno ali se prehitro ne porazgubi?

MOJA KNJIGA JE MOJA LJUBEZEN

Izberi in okleni se dobre slovenske knjige, ki je mali zaklad naše duhovnosti, tradicije in kulture. Kaj vse ponuja dobra knjiga človeku sredi pojočega sveta! Košček domovine, z domačimi ljudmi in hišami in stezami, ki te popeljejo do doma...

Stopim v gostoljubno hišo. Polna je zlate luči večernega sonca. Knjige stojijo po policah. Zdi se, da se brž zbudijo iz zamaknjene dremavosti. Ni važno njih število. Tudi na zunaj najbolj skromna knjižnica priča o lastniku, ki je brez dvoma človek duha in okusa.

Slovenska knjiga je kot mati vdana spremljevalka človeku, ki najdalje ohranja podobo in barvitost domačije; še v dneh, ko jo že davno ne dosežejo več naše

željne oči. Predvsem se je ta čudež godil z nami, ki smo na hitro zapustili rodno zemljo. V sloveski knjigi je znova zaživela domovina pred nami, iz materine besede je zaplaval domači duh — davno sporočilo nekdanjih rodov, ki krešejo vero v prihodnje dni.

Slovenska knjiga nam je bila res svetinja. Pritrgovati smo si morali dobesedno od ust, študentje in še pozneje, preden smo prihranili toliko, da smo si kupili Jurčiča, Gregorčiča, Prešerna, Levstika in nekaj Cankarja... Močna narodna zavest je bila pri vseh, zares živa. Kako ne bi na slovenskem otočku v svetu pomagale dvigati in ohranjati narodne zavesti in vzdržljivosti!

Tisk velja za eno najpomembnejših odkritij človeškega napredka. Navadno se ga imenuje na prvem mestu med kulturnimi pridobitvami in iznajdbami novega veka. Z uporabo tiska so nastale in se razširile med ljudi knjige, ki imajo že nekaj stoletij največji pomen v vsem svetovnem kulturnem življenju. V mnogem oziru prekašajo najnovejše in tehnično izpopolnjene komunikacijske naprave (npr. radio, film...).

Skoraj pri vseh narodih je bila prav prva knjiga začetek narodne književnosti, znanosti ali čiste leposlovne umetnosti. Letnica 1550 je tudi pri Slovencih rojstno leto prve slovenske knige: Primoža Trubarja Katekizem in Abecednik. To je najpomembnejša letnica v naši kulturni zgodovini:

verski nauk v domači besedi in učenje branja in pisanja domačega jezika. Tako so nam bile prek knjige približane duhovne vrednote in odprta široka izobrazba.

Odkar so se Slovenci zavedli svoje narodnosti in kulture, je bila knjiga duhovno orožje in vidno znamenje naših ustvarjalcev. Celi rodovi so živeli in se bistrili iz nje, z njo smo v boju za obstoj najlažje potrdili in dokazali svojo narodno in kulturno individualnost ter zrlili s korajžo v prihodnost.

Knjiga zvesto spremlja vsakogar, ki išče brez nehanja luči, resnico, lepoto in svobodo ter tesno veže človeka s človekom. To je tiha intimnost knjige, da nenehno grebe v globino, obenem pa njena prodirajoča moč, ki oklene človeka z večnim prijateljstvom. S toplim prijateljstvom, zaradi katerega si jo vzljubil sredi samotnih ur in se rad vračaš k njenim virom, kadar si truden od dvomov ali pričakuješ od nje lepih sanj ali jasnega spoznanja.

Knjiga je edina dobrotnica, ki more voditi človeka v svet duhovnih zakladov kulture. Priklepa ga z najglobljimi utripi človekovega srca ter ga more seznanjati z najvišjimi idejami in dosežki, ki jih je kdaj rodil človeški um.

Knjiga predstavlja tiste kulturne velikane, ki so jih ustvarili, jih napisali. Zato so ob naših knjižnicah zbrani tisti Prešeren, Levstik, Cankar, Župančič in Ba-

lantič... in vrsta drugih..., ki so nekoč govorili in pisali svojo besedo ter ljubili svoj narod. Glejmo v njih našo luč, naše življenje, naš ponos! Vedno se radi spominjamo vseh, ki so od svojega srca prispevali delčke v zakladnico pisane besede.

Knjiga je most med nami v svetu in domovino. Mi, zdomci, po njej hodimo domov in se spet vračamo. Iz domovine pa ni obiskov k nam, ker se bojijo naše svobode. Ko bo pogum premagal strah, bo Slovenija spet domovina kakor nekoč.

Brez dvoma je knjiga najdragocenejši dar. Veliko dobroto ti stori tisti, ki ti poklanja dobro knjigo. Duhovno zdravje ti prinaša, ker te želi ohraniti dobrega in iskrenega. Knjiga ti bo zvesta: stoletja preteklosti ti bo odkrivala, z borbami in zmagami sezna-

njala, tožila nad porazi. Pisana podoba prednikov bo zažarela pred tvojimi očmi in žeja po svobodi in lastnem prostoru pod soncem bo postala tvoja sanja. Čim globlje boš prodiral v rast svojih prednikov, tem bolj boš tudi ti želel videti tiste, h katerim pripadaš, velike in nepremagljive.

Čudovita je moč materine besede in pesmi! Kakor bi udarjal glas zvona na srce. Ni ga mogoče preslišati. Tolikokrat nas vabi. Prislunimo njegovemu klicu! Domača beseda, materina beseda kliče!

Slovenska pesem poje: čutiš njen odmev? V njej je tudi glas matere, ki ti je pela ob pogonu zibeli. V njej drhtita skrb in ljubezen. Tista najvišja ljubezen, ki prosi svoje otroke, da bi ostali zvesti!

Novomašniki v Sloveniji

Iz koprške škofije: Jože Jakopič, župnija Deskle; Aleksander Skapin, Vipava; Ciril Štokelj, Velike Žablje; Bogomir Trošt, Podruga.

Iz ljubljanske nadškofije: Janez Cevc, Šmartno v Tuhinju; Anton Jamnik, DobropoljeVidem; Miha Lavrinec, škofja Loka; Janez Novak, šentvid pri Stični; Jože Štupnikar, Jesenice; Franc Vidmar, Hinje.

Iz mariborske škofije: Branko Brezovnik, Rečica ob Savinji; Jože Čonč, Sv. Jernej pri Ločah; Janez Ferencek, Kobilje; Janez Furman, Slovenske Konjice; Stanislav Koštric, Beltinci; Stanko Krajnc, Cirkulane;

Peter Leskovar, Slovenske Konjice; Janez Mančec, Beltinci; Jože Pasičnjek, Martjanci; Jože Rajnar, Bakovci; Ivan Suhoveršnik, Nova Štifta; Borut Zemljič, Sv. Ana v Slovenskih Goricah.

Iz redovnih skupnosti: Janez Poljanšek, jezuit, Sela pri Kamniku; Anton Ovtar, lazarist, Frankolovo; Slavko Kranjc, minorit, Sv. Bolfenk v Slov. Goricah; salezijanci Blaž Cuderman, Trstenik; Stojan Kalapiš, Belo Blato (škofija Zrenjanin), Janez Potočnik, Gornji Grad.

V Kopru in Ljubljani bodo posvetitve 29. junija, v Mariboru pa 28. junija.

Vetrinjsko polje

KRIŽEVA POT

Kadar pomislimo na majnik, mislimo na sonce, na obsijano zemljo, na cvetje. Tudi majnik leta 1945 je bil tak. Toda še nekaj je bilo: Evropa v razvalinah. Tuljenje siren je sicer utihnilo, toda iz krvi in dima so začrneli požgani domovi. Taborišča so izbruhala o kostnjake, zemlja je v svojem naročju pila kri in mozeg ubitih. Povsod je bilo tako.

V tistem času se je odprl Ljubelj in slovensko ljudstvo je v dolgi procesiji odhajalo na tuje. Starci in starke, zreli možje, otroci. Z vozovi, peš, z eno samo željo, priti iz pekla, ki se je odprl nad slovensko zemljo.

Nekoč se bo razgrnila hudobija časa in ljudi. Razgrnilo se bo vse, kar nam je danes neznano. Marsikaj je že pokazal čas. S prstom pokazal. Nam v veliko korist, mnogim v veliko sramoto. Preveč je vsega, da bi človek dojel. Kakor tiho leže tisti grobovi tam za Dravo v Liencu in špitalu in nam molče govore o krivici, tako je še marsikaj, za kar ne vemo. Pride čas, ko bo vsak grob govoril...

Ljubelj je bruhal ljudi. Prerivanje, jok, vpitje, strelji. Za hrbtom domovina z domačijami.

Njive so vekale za ljudmi, stegale roke, prosile.

Čez dva tedna se vrnemo, so si obljubljali ljudje v srcu in na glas.

Pot pa je vodila samo naprej. Kam, ni nihče vedel. Samo naprej, do tja, kjer ne bo več rdeče zvezde.

Množica se je usipala proti Borovljam. Uniforme, tuje in domače, govorice od vseh vetrov, strah, upanje, obup, vse se je mešalo v srcih. Kdo nas čaka in kako nas bo pričakal?

Proti Celovcu! Samo naprej, samo naprej. Ropotanje voz, otroci zmučeni strmé po neznanih krajih. Možje grizejo skrb in je ne morejo pregrizti. Sam Bog ve, kaj vse pride. Žene upajo v može in ne upajo s svojimi skrbmi na dan.

Na Dravi Angleži. Topovske cevi boljše proti jugu. Tuji kriki, oklopni vozovi in tam zadaj — Vetrinjsko polje. Tja je usmerjen zdaj ljudski val. Pri znamenju na križpotju zavijejo nanj.

Vetrinjsko polje! Po dolgem in po šir je posvečeno po trpečih otrocih in materah. Ko bi zložil vse skrbi, v grmado bi zrasle. V veliko grmado.

Konji so se pasli po žitu in travi. Po tuji setvi, po tuji travi. Morda te je kdaj pičilo v srcu, prijatelj! Lepe travnike si imel doma. Kosil si jih s svetostjo in s srečo. Zdaj si gledal, ko so tvoji

konji jedli tujo travo. Morda ti je bilo žal. Pomagati si nisi mogel. Kdaj zdaj misliš na to? Nekomu si vendar jemal nekaj sreče, da si ti vsaj živeti mogel.

Vidiš, to je spomin. Zamiži in se vrni v preteklost. Nisem hodil s teboj in morda se ne pozna. Vso pot premisli! Kako si doma zaklepal, kako si živino božal, njive, kako si gmajne ogledoval, se od znancev poslavljaj, kako ti je bilo hudo, ko si gledal otroke, ki so morali s teboj na pot.

Voz je zropotal in ti si kar naprej gledal nazaj. S silo si trgal srce od vsega. Menda vsega še nisi pozabil? Danes veš, da je bila dolga pot od doma do Vetrinja. Ko misliš nazaj, se čudiš, kako si zdržal. Morda ti je tisto znamenje na križpotju, kjer si zavil

na Vetrinjsko polje, le razodelo in nisi še pozabil.

Slovenska koroška vigred je bila tedaj nad teboj. Nisi je skoraj videl. Si kdaj pomislil, kaj bi bilo pozimi? Tvoj otroček je bil star tedaj tri mesece. Mraz bi ga strl in ti bi mu morda komaj s težavo skopal grobek kje ob poti. Danes bi hodili ljudje po njem.

Še dež je tedaj prizanašal. Spomni se nazaj! Oglej si kraj, kjer stanuješ danes. Lepo stanovanje imaš, morda celo avto, zdrave otroke.

Jaz sem neznansko vesel, kadar mislim nazaj. Mar nismo bili neizrečeno bolj blizu Tistemu, h kateremu si tedaj na Vetrinjskem polju prišel? Saj veš. Polna cerkev je bila in vsak je našel svoj kot, da se je zvekal. Tedaj si se

Boga za roko držal. In tako si govoril z Njim kakor s sosedom kje na ozarah.

Prijatelj, svet se je tedaj podiral, ker je bil do kraja gnil. Gnila hiše ne popravljajo, ampak jo podro. In ti si prišel skoz ogenj, ki je žgal.

Pri tistem znamenju na vetrinjskem kažipotju ostaniva!

V E T R I N J

Tako so taborili Izraelci, ko jih je Bog izpeljal iz sužnosti.

Veliko je bilo vetrinjsko taborišče. Deset tisoče je sprejelo. Prava je bilo. Toda prvo je voda.

Na grajskem dvorišču poleg vetrinjske cerkve je vodovod. Beli menihi so ga pred stoletji postavili. Bog je vedel, da bodo ob njem nekoč pili slovenski ljudje, ki bodo bežali od doma. Tudi ti si pil, ti in tvoji otroci. Tedaj si videl, kolik božji dar je že samo voda. Kozarec vode!

Potlej si postavljaj dom. Nov dom. Danes se smeješ tistemu domu. Nad vozom si raztegnil plahoto, če si jo imel. Morda si domoval pod vozom. Nekateri so si naredili dom iz vej in ga pokrili z lubjem ali s kožo pobite govedi. Morda si imel kaj takega. Gospodski je bil.

Les po tujih gmajnah je padal. Nihče ni vprašal. Sila kola lomi. Živeti je bilo treba. Skuhati vsaj za otroke. Za ognjišča so služili na dvoje prežagani sedi od benčina. Za posodo prazne konzervne

škatile. Človek se je vračal v staro primitivno življenje.

Skrb pa se ni umaknila. Grizla je in glodala. Večno tako ne more biti. Angleži sicer pomagajo, toda vse je tako čudno in zapleteno.

Dr. Valentin Meršol poskuša to in ono. Zna angleško in je povsod spoštovan. Ljudje mislijo nanj in on misli na ljudi. Vendar je v zraku nekaj, kar ne da od srca dihati. Angleži plešejo. Njim je lahko. Skrbi so odvrgli kakor u mazano vrečo. Tujih skrbi ne morejo razumeti. Redki so taki med njimi. Preveč so hladni. In politika je taka.

Toda živeti je treba. Življenje mora svojo pot. Otroci se potikajo. Nimajo kaj početi. Začeli so z zasilno šolo. Ravnatelj Bajuk je iznajdljiv. Gre. Nič zato, če je na prostem, na grajskih hodnikih ali v šupi. Šola je vendarle. Vsaj kosček starega življenja se vrača.

Možje modrujejo naprej, ženske se menijo po svoje. Toliko je križev. Vsak misli na dom. Le kako je zdaj? Vse so pobrali. Vsa leta truda in znoja, kakor bi jih vrgel za plot. Drugi je sedel na tvoje mesto. Vse je imel pripravljeno. Skledo, mast in moko. Drva si mu nacepil in mu jih nasušil.

Mlada mati ne ve kam z dojenčcem. V župnijsko klet se umakne, da se otrok vsaj nasiti.

Vsega manjka. Župnišče je odprto, toda premajhno je za vse.

Ko se znoči, zagore po polju kresovi in kresovčki. Nekateri kuhajo, drugi kurijo, da jim je

Glavni oltar vetrinjske cerkve.

prijetneje. Naskrivaj po žepih stikajo za drobtinami in tobakom. Trda je. Vsak dim je dragocen. Misli spet vstajajo. Zdaj bi opravljal živino. Prijetno bi bilo sedeti za hišo. Na svojem sedeti.

Vzdigne se pesem, se nosi nekaj časa, pa spet zamre. Nima zaleta. Jutri bo spet nov dan. Prav tako, kakor je bil današnji.

Tudi ti si tako mislil. Sedel si ob ognju in gledal družino. Otroke, ki se niso mogli spočiti. Gle-

dal si ženo, ki je komaj tajila solze. Zavoljo tebe ni hotela vekati.

Se še spomniš? Pomisli nocoj na vetrinjski večer. Povečerjal si in se igraš z otroki. Radio poslušáš, morda sediš ob televizijskem aparatu in gledáš slike prestradanih otrok s Koreje. Tako zelo se bojim, da rečeš: Žena, prestavi, dovolj mi je tega. Poglej, če je drugod kaj lepšega.

Joj, kako smo šibki! Se bojiš preteklosti? Kdor se boji preteklosti, je slab človek in slab gospodar. Preteklost je velika učiteljica. Ne pozabi!

Vetrinj!

Vsak dan bi moral vsaj enkrat izreči to besedo. Za spomin. Na ta način se boš vedno držal nad vodo.

V dobrem času se spominjaj na slabe, ki si jih preživel, da se ne prevzameš, in v slabih misli na to, da so še ljudje, ki trpe več kakor ti. To je velika modrost življenja.

Samo trpljenje zori. Lagodno življenje ustvarja slabiče. Vsak, ki je doživel Vetrinj, bi moral biti zrel.

Pomisli na Vetrinj! Zapri oči, še enkrat prehodi vso pot od doma do Vetrinja! Pojdi skozi vse kolone vcz, poglej v vsak šotor na Vetrinjskem polju. Spravi vso bolečino v srce in kjer koli si, ostal boš — človek.

VETRINJSKA CERKEV

Vetrinjska cerkev je bila maja in junija 1945 na široko odprta.

Tuja je bila sicer cerkev, toda Bog je bil isti.

Šmarnice so bile in ljudje so se zgnetli v prastaro cerkev. Mešale so se molitve s petjem.

Se spominjaš vetrinjske cerkve. Dobro se je spomniš. Cerkev belih menihov je bila in danes je stara že osem stoletij. Koliko je že videla v tem času!

Mogočna je vetrinjska cerkev. Sezidana v starem cistercijanskem slogu je velika umetnina. Pred glavnim oltarjem si gotovo velikokrat molil. Postavil ga je leta 1622 opat Reinprecht, ki sedaj počiva pred oltarnim omrežjem v posebni grobnici. (Njegov sorodnik je postal opat cistercijanskega samostana v Kostanjevici ob Krki in zatem v Stični).

Pri tem oltarju je maševal opat Janez, znameniti zgodovinar, ki je vodil bele menihe od leta 1312 pa tja do leta 1345. Slovit je ta opat, ker je bil še sam priča ustoličenju koroških vojvod na Gosposvetskem polju. Natančno je opisal običaj, ko je slovenski kmet-svobodnjak v slovenski besedi izročil oblast koroškemu vojvodu.

Cerkvi sami se starost pozna. Lesni črv se je lotil lesa in ga počasi, toda z gotovostjo spreminja v prah. Znamenita slikana okna za glavnim oltarjem je župnik Musger ob času zadnje vojne snel in jih spravil. Velika dragocenost so.

Pa kaj bi ti vse to pravil. Bolje poznaš vetrinjsko cerkev kot jaz. Vsak kot poznaš, vse stebre. Tam si hodil k maši. Vsak dan je bilo

darovanih okrog štirideset maš.

Za sveče je bila trdā, mašno vino so delili po kapljicah.

Takrat si vedel, da je vetrinjska cerkev srce Vetrinjskega polja. To je bilo veliko srce, ki je sprejelo vase vsa srca. Tvoje srce, srce tvoje žene, srca tvojih otrok. In vsako srce je bilo tedaj do roba nalito s pelinom. Ves Vetrinjš je bil en sam velikanski grm pelina.

Ena sama sladkost je bilo na Vetrinjskem polju:

Vetrinjska cerkev.

VELIKA IZDAJA

Zgodilo se je že, da je sodišče izreklo krivo sodbo in usmrtilo nedolžnega. Po smrti nedolžnega pa je prišla resnica na dan.

Zgodilo se je že, da so tisoče po krivem obsodili na smrt. Na dan je prišla resnica, toda sodniki molče. Prevelik je zločin.

Z lažjo so tiste dni nalagali slovensko kri na kamione v Vetrinju. Slovenska preprostost je verjela tujčevi hinavščini. Za skledo leče so prodali tuja življenja.

S petjem je šla mladina na kamione. Robci so vihrali, vriski so odmevali čez Vetrinjsko polje.

Kamioni so brneli, žene in dekleta, otroci so strmeli za odhajajočimi. Gredo, da jim pripravi jo srečo. Veliko srečo, ki bo končala to pusto življenje.

Vetrinjska cerkev je zrla za odhajajočimi...

Ne v Italijo, v Pliberk in Podrožčico so vozili ljudi. In v Pli-

Eno izmed oken, dragocena umetnina iz leta 1390.

berku in v Podrožčici je čakala smrt nanje. Od tam je vlačila svoje žrtve v Teharje in Št. Vid. In od tam na vse kraje. V kraške globače in jame, v jaške in rove. Tujčeva hinavščina in domača podlost sta si podali roke. Ni danes čas, da bi kdo mogel premeriti ves zločin. Čas sam, ki je največji zaveznik pravice, bo nekoč pokazal vse v pravi luči. Ne bodo ljudje sodili tega dejanja, zgodovina ga bo sodila. Zaman je vsako odrivanje. Kakor so tiho grobovi ob Dravi tam ob Liencu in Špitalu, in vendar kričé, tako

kričé vsi grobovi po kraških gmajnah, po tistih neznanih jamah, ki jim nihče ne ve imena.

Čas teče. Nihče ga ne ustavi. Tisti, ki so ubijali, bi danes radi videli, da bi se to ne zgodilo. Kri se namreč ne da izprati. Kri, četudi je sprhnela pod zemljo, postavlja mejo do neba. In dokler bodo postavljali take meje, dotlej življenje ni mogoče. Zločini niso podstava za pošteno življenje. Če si ubijal v belih rokavicah, si zločinec in, če si ubijal kot prostiški človek, si ubijalec.

Čas je naš veliki maščevalec, ne mi! Čas sam bo zrešetal narode. „Mane, tekell, fares“ se piše za mnoge.

In Tisti, ki te besede piše čez svet, je doma tudi v vetrinjski cerkvi. Ta je tedaj videl in pretehta! vsakega, ki je odhajal. In Ta bo, ki bo zahteval visoko ceno za vsako kapljo po nedolžnem prelite krvi.

Kamioni so utihnili in na Vetrinjskem polju so ostale žene, dekleta in otroci. Rab je požrl tisoče, domovina deset tisoče.

Za smrt.

Še otroci so utihnili, ko je prišel glas. V črno so se oblekle žene. Vetrinjska cerkev je pila molitve.

Slovenski Katyn je bil zasut...

Slovenski človek v Vetrinju pa je dozorel. V eni sami noči. Iz otroka, ki je verjel vsako besedo, je zrasel v moža. Danes slovenski človek verjame samo še v dejanja. Ne več v besede.

Ob največjem smo veliki. Ne

meri se namreč veličina po ozemlju, tudi ne po denarju in po zvezah. Veličina je v dozorelosti, je v volji. V Termopilski soteski smo padli zato, da pridemo v zgodovino. So narodi v zgodovini, toda mnogi tako kakor Neron, ki je za to ceno dal zažgati Rim. Mi smo se pririli v zgodovino z voljo in bomo v njej ostali.

Kdo more torej reči, da Vetrinji ni velika postaja na poti slovenskega ljudstva? Ti morda kdaj gledaš nazaj z veliko grenkobo. Krivico delaš sebi in drugim. Za vsakega mora biti Vetrinji kraj velike očiščevalne peči. Tu se je očistilo zlato. Ne vem sicer, koliko si se spremenil od tedaj. Morda si že močno pozabil na vse obljube, ki si jih tedaj naredil. Zelo se bojim. Zgrabilo te je življenje in pozabljaš na tisto veliko modrost:

V dobrem se spominjaj slabe, da se ne prevzameš. Med dobrim in slabim so le prav tenka vrata. Ne veš, kdaj se odpro...

SLOVO OD VETRINJA

Morda se spomniš, prijatelj, krasnega poslovnega koncerta, ki je bil neko nedeljo popoldne na grajskem dvorišču. Slovenski ljudje so se poslavljali od Vetrinja. Ob poslovnem govoru dr. Joža Basaja si morda skril oči. Bilo ti je hudo. Zdaj so pota vodila naprej.

Gledal si polje, ki je ležalo pred teboj. Tu si živel dva meseca. V dveh mesecih si preživel več ka-

kor mnogi v desetih letih. Mogoče bi mogel zapisati: več kakor mnogi v sto letih. Z ljubeznijo si se oklenil že vsake stvari na tem polju. Ljub ti je bil vsak prostorček, vsaka bil, vsak grm. Cerkvi ti je bila dom. Stara poslopja so ti budila preteklost. S sklenjenimi rokami se je nekoč tu sprehajal beli menih, molil in z očmi božal to zemljo. Zdaj ti hodiš po njegovih stopinjah. Koliko stoletij je vmes! Kako je čas čudovit, kajne? Osem stoletij se stisne v en sam dan.

Vigilije so nekoč v zboru peli menihi v tej cerkvi; koral je grmel med stebri. Zdaj je dva meseca vekala tvoja molitev.

In zdaj odhajaš. Naprej. Ne veš, ali te bodo stisnili kam med gore ali boš morda prišel v ravnino, od koder boš gledal na Karavanke.

Razteplo se je veliko gnezdo. Kellerberg. Št. Vid na Glini, Lienc, Špital na Dravi, Liechtenstein pri Judenburgu itd. Na vse konec so šle poti. Najdaljša po stari poti proti Liencu. Morda je nekoč po njej hodil tvoj praded in prababica, ko sta romala k Sv. Krviti tam pod Velikim Klekom.

Hudo je bilo tedaj. Vsako slovo je bridko. Nabereš si znancev, prijateljev. Mlade ljubezni so zrasle...

Toda zdaj si našel barake. Prišel si v Leseno mesto. Ni ti bilo treba več stanovati pod vozom. Imel si nov majčken dom. Našel si delo, začel si živeti. Še so ostali križi. Lažji so bili vendarle.

Potlej so se pričeli odpirati svetovi. Vedel si, da se boš moral odločiti. Amerika, Kanada, Avstralija, Argentina itd. Komaj si vedel, kje je ta svet. Toda življenje je klicalo. In si se odločil. Ne vem, kam, toda odšel si po svetu. Morda sva blizu skupaj, morda sva daleč vsaksebi. Vseeno. Svet je danes tako majhen, da si lahko podava roke. Verjemi!

Za slovo prvih je bilo romanje v Vetrinji. Morda si bil zraven tedaj. Morda si tedaj poslednjič objel z očmi Vetrinjsko polje, zad-

njič stal na kraju, kjer si bil dva meseca doma.

Morda si blagoslovil to polje tedaj. Po pravici! Veliko ti je dalo.

In potlej si šel. Zabož si imel in kovček. To je bilo tvoje imetje. Segel si znancem v roke — in začela se je pot. Na vlak in na ladjo.

In danes veš: med domom, kjer si se rodil, in med domom, kjer živiš danes, je velika postaja — Vetrinji.

Vetrinji!

(Iz knjižice **Vetrinjsko polje**)

Jože Krivec

Pismo

Dragi prijatelji!

Mogoče Vas, ki živite tam na drugem koncu sveta, to niti ne bo toliko zanimalo. Gotovo ste že precej pozabili na tiste žalostne čase, nekoliko pa Vam je mirnejše in boljše življenje že zacelilo stare rane ter Vam olajšalo spomine na preživete grenke dni. Mene pa pritiskajo leta na zgrbančen hrbet in me kriví vedno bolj. Namesto da bi sedel na zapeček ter ujčkal vnuke, moram bolj kot kdajkoli držati za plug, sekiro in koso, da pridelam kruh.

To so težki dnevi za človeka mojih let! Zato Vam pišem to pismo. Razumeli me boste, zakaj se, starec, zjočem, da me je samega sebe sram, ko se ob pogledu na

prazno zibel, ki jo razjedajo vrtavci, spomnim na prvega sina, kateremu sem izročil dom v varstvo in vodstvo, pa na drugega, ki ga je bilo povsod le zdravje in pesem in veselje.

Za novo obletnico sem se napolnil tja, v Teharje, kjer so baje pobili naše sinove, upanje in srečo. Iskat sem šel skrite grobove, našo kri, naše seme za bodoče dni.

Šel sem po nje, ker je dom tako grozno prazen in zemlja brez gospodarja. Jaz, starec, sem romal na grobišče brez križev, da bi izkričal tam svojo bolečino.

V stezo, po kateri sem pridrsal tisto jutro tja gori, so vtisnjene stopinje naših mučenikov, prav kakor so nekoč Kristusove pričale o poti na Kalvarijo. Gozd šumi tam okrog; on je slišal njihove tožbe in klice, prošnje in zadnje pozdrave domu in domačim. — Pa gozd molči, drevesa ne znajo

govoriti, ne pričati. Vse je ostalo le votel odmev...

Čez čas se mi je zdelo, da je pred mano dolg nasip. Kaj je to? Ob tem še drug, zadaj še tretji. Zelena trava se plazi po njih.

Grobovi, dolgi, neizmerno dolgi grobovi...

Spreleti me. Blizu sem jim. Srce mi je skoraj prenehalo bítí, kri kakor da mi je v žilah otrdela v ledene curke. Med te stisnjene bregove so jih skrili, da jih matere in očetje ne bi našli in da svet ne bi zvedel zanje.

Rahlo se je trgal glas zvona iz teharske cerkve sem gor, kakor bi poljuboval dolge gomile.

Tu, kjer je umolknila pesem in smeh tolikih mladosti, ležita tudi moja dva fanta. Zakaj niso prišli po mene, zgrbljenega, izžetega starca — in pustili mladost, ki bi dajala zrele in bogate sado-

ve? Káka žalost, kjer ne odmevata smeh in vrisk!

„Bodi dober z njimi, ljubeznivi Bog, ki si dopustil svojim zvestim služabnikom umreti v tem samotnem kraju! Dvigni jih v sijaju poveličanih na svojo desnico! Morilcem pa podeli milost spoznanja: naj za zločin prosijo odpuščanja Tebe, najvišjega sodnika! Amen!“

Dragi! Starec Vas prosi, spomnite se tudi Vi na te svoje brate in molite zanje!

Molite zanje, ki so odšli in na katere smo s krvjo in prisego vezani! Pa tudi zato, da bi Vi tam vzdržali na tisti poti, ki ste si jo izbrali skozi predor na Ljubljano...

Pozdrav od Poldeta.

(Iz črtice **Pismo**)

Ob upadanju rojstev v slovenskem narodu

Sporočila slovenskih škofij (5/1987) pišejo, da je ob vznemirljivem upadanju rojstev v slovenskem narodu posebno pri mladini treba buditi pripravljenost, da iz svobodnega prepričanja sprejmejo in širijo tri temeljne odločitve:

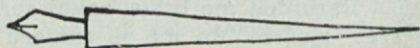
1. ne zapravlјati in uničevati svojih telesnih, duhovnih in nravnih sposobnosti ter moči z lahkomiselnim in neodgovornim življenjem in izživljanjem v mladih letih;

2. ob svojem času po skrbni pri-

pravi skleniti pravo zakonsko življenjsko skupnost in se ne dati zavajati v drugačne oblike skupnega življenja med moškim in žensko;

3. z veseljem in zaupanjem, velikodušnostjo in pogumom sprejeti v zakonu služenje življenju ob večjem številu otrok in v skrbi zanje.

Ob takih odločitvah med mladimi lahko nastane novo gibanje za življenje in rast, ki bo vedno bolj znamenje upanja na prihodnost.

In življenje teče naprej...

(Iz begunskega dnevnika)

1. septembra 1947

5. avgusta 1947

Mac Lean je spet v taborišču. Ti njegovi obiski ne obetajo nič dobrega. Hodi okrog ljudi in vprašuje, kje so domobranci? Le zakaj ga prav zdaj to vprašanje toliko zanima. Če kdo, mora vendar on prej in bolje vedeti, kje so, kakor pa mi. Vsaj mrtve naj pusti v miru! Mar se njemu že oglašča vest?

Hrana je zelo mizerna, sama voda. Kruh je slab in še tega in takega je mnogo premalo.

7. avgusta 1947

Drugi transport naših ljudi odhaja danes v Venezuelo. Dobri ljudje, škoda vas je za tropsko malarijo!

16. avgusta 1947

V taborišču je začela z današnjim dnem delovati Mac Leanova zasliševalna komisija. Načeljuje ji major Stood. Poskušali so ponovno danes ujeti g. Kremžarja. Klicali so ga v kuhinjo, češ da mora sam osebno priti po živilsko karto. Taboriščni narednik je bil zgovorjen z FSS (angleško vojaško policijo), ki je čakala z avtom zunaj na cesti. Z bližnjega hriba sva opazovala avto FSS. Po prav kratkem pogovoru s preskrbovalnim seržantom iz kuhinje je policijski avto odpeljal.

Danes sem bil na zaslišanju pred angleško Mac Leanovo komisijo. Zasliševal me je neki civilist, ki je bil videti dobričina in je slabo lomil srbo-hrvaščino. Zasliševanje je takole potekalo: „Vaše ime in priimek.“ Povem mu oboje. „Imate dokumente?“ Kar sem dokumentov imel, sem mu jih dal na vpogled. Debelo je gledal dokumente, ker ogromna večina ljudi je brez slehernega dokumenta. „Ali ste ves čas bivali v rojstnem kraju?“ Odgovoril sem mu, da ne ker sem študiral na raznih krajih in najdalj bival v Ljubljani. Poiskal sem mu domovnico ljubljanske občine. „Ali ste službovali v Ljubljani? Kje?“ Pomolim mu nastavitveni odlok OUZD v Ljubljani in potrdilo o opravljenem službenem izpitu. „Ali je OUZD bila -nemška ustanova?“ „Ne,“ mu kratko odgovorim. „Ste poročeni?“ „Da.“ Predložim mu poročni list. „Imate otroke?“ „Da,“ in dam mu matične izpiske za oba otroka. „Kam se mislite izseliti?“ „V Anglijo,“ mu odvrnem. Malo se je zdrznil, ničesar pa rekel. „Ste bili jugoslovanski vojak?“ „Da.“ „Ste bili mobilizirani, kje, ujeti?“ „Bil sem mobiliziran v Slavonski brod, ujet pa nisem bil,“ mu odgovorim. „Imate v domovini svojce?“ „Imam mater in sestro v Ljubljani.“ „Ali vam je kdo grozil?“ „Osebno ne,

pač pa na enak skupen način kot vsem drugim," mu odvrnem. „Ali imate z materjo in sestro kakšne stike?“ „Dopisujemo si, to je ves stik," mu odvrnem. „Ali sta doma zadovoljni?“ „Mamo so zaprli, stanovanje izropali. Sina so ji ustrelili, sestro so oropali premoženja in jo gonili na prisilno delo, enako so delali tudi z mamom dolgo mesece; mislim, da spričo vsega tega, kar sta morali prestati, nista zadovoljni, ker ne moreta biti.“ Obljubil mi je, da čez nekaj dni dobim potrdilo in rezultat zaslišanja. Oba sva vstala in se drug drugemu poklonila. In res isti gospod mi je 12. septembra 1947 osebno izročil belo karto s štev. L 658 z Mac Leanovim podpisom. Bil sem torej bel!

9. septembra 1947

Zjutraj kar nisem mogel vstati. Čutil sem rahel glavobol. Vstal sem, se obril in umil, a glavobol postaja vedno močnejši. Stresa me mraz. Sili me na bruhanje, mrzlica me vedno močnejše prijemlje. Okrog 11. ure merim temperaturo, toplomer pokaže 38,9. Bruham zeleno vodo. Dr. Puc me je pregledal in ugotovil zastrupljenje na levi nogi. Med mezincem se mi je osvežila kožica, nastala je mala rana, ki sem jo v kopalnici okužil. V postelji sem ostal do 15. septembra.

19. septembra 1947

Socialistični list „Die Neue Zeit“ prinaša danes poročilo Sociali-

stične tiskovne službe, da bo v naslednjih tednih 7000 slovenskih beguncev na Koroškem repatriiranih. Nekaj se torej pripravlja in Angleži so morali zopet skleniti grdo kupčijo.

8. septembra 1947 je bil na Bledu podpisan „Sporazum med vlada Združenega kraljestva in Jugoslavije glede jugoslovanskih razseljenih oseb.“ Pogodbo, ki vsebuje 18 členov, so podpisali za vlado Združenega kraljestva Velike Britanije in Severne Irske Charles Peake in J. S. Steele, Lient. General; za vlado F. L. R. Jugoslavije Vladimir Velebit in Gen. Lajt. D. Lekić.

Vsebinska sporazuma v glavnem opisu lista „Die Neue Zeit“ je naslednja:

Vlada Združenega kraljestva in vlada Jugoslavije soglašata, naj njuni zadevni vladi in oblastva napravijo skupen, močnejši napor, da bi končno uredili celo vprašanje jugoslovanskih oseb in kolaboracionistov, ki so sedaj pod britanskim nadzorstvom.

Da bi se doseglo najtesnejše, splošno sodelovanje, bo jugoslovanska vlada dodelila posebni komisiji za begunce na Dunaju svojo posebno misijo visokih uradnikov. Ta misija bo v glavnem skrbela za splošno sodelovanje, zraven pa izvajala dolžnosti in uživala različne pravice, ki so opisane v pogodbi.

Posebna komisija za begunce in jugoslovanska misija si med seboj dostavljata in izmenjujeta potrebne informacije o zaslišanju

vsakega jugoslovanskega državljanu, ki bi bil tista oseba, ki jo je zahtevala jugoslovanska vlada.

Jugoslovanska vlada bo oskrbe la vse informacije o organizacijah Jugoslovancev, ki bi bile sovražne interesom Združenih narodov in vračanju beguncev v britanskih conah Nemčije in Avstrije in deloma tudi v Italiji.

Posebna komisija bo najprej in pred vsemi drugimi izvedla preiskavo jugoslovanskih državljanov v britanski coni Avstrije. Poleg preiskav v taboriščih bo z vsotvemo skušala preiskati tudi Jugoslovane, ki živijo izven taborišč.

Britanska vlada bo poleg tega v najkrajšem času premestila iz britanske cone v Avstriji v britansko cono v Nemčiji vse Jugoslovane v taboriščih, ki so osumljeni, da so aktivno pomagali sovražniku med vojno, ki so osumljeni, da so člani kake organizacije, ki hoče z oboroženimi silami zrušiti vlado svoje matične države; ki delajo in si prizadevajo odvrniti svoje sonarodnjake od vrnitve v njih rojstno domovino.

Vlada Združenega kraljestva je v načelu pripravljena, da bo v taboriščih pod njenim nadzorstvom olajševala preskrbo gradiva, ki ga bo dobavila jugoslovanska vlada za pospeševanje repatriacije. Poskrbela bo tudi za tehnične ugodnosti za repatriacijo, zlasti za prevoz.

Vlada Združenega kraljestva bo izročila vse Jugoslovane, ki jih ima v svoji oblasti, proti katerim bo jugoslovanska vlada predložila izdelan in ugotovljen primer aktivnega in namernega sodelova-

nja s silami osi, tako da je dejanje očitvno na prvi pogled (prima facie case).

Če britanske oblasti ugotove, da obtožbe jugoslovanskih oblasti temu načelu po njihovem prepričanju, da ni na prvi pogled očitvne dokaza (no prima facie case) o krivdi, bo taka oseba izpuščena na svobodo, če je v britanskem zaporu.

Seveda je podpis te pogodbe povzročil silen strah med rojaki v taboriščih, prav tako pa tudi med tistimi, ki so živeli zunaj taborišč, zlasti na področjih tik ob mejah Slovenije.

Ljudje so silno zbegani in s strahom pričakujejo, kaj se bo iz te grde kupčije izcimilo. Nič nismo več vredni, le smeti smo, ki jih je veter zanesel na tuje dvorišče in zdaj hočejo to smetišče za vsako ceno očistiti in se nas znebiti. Hud je bil in je pritisk na nas, še se bo poostiril, še bolj nas bodo stradali, še bolj zapostavljali in preganjali. Hočejo nas duševno zlomiti, da bodo lažje dosegli svoj namen. Vendar v Boga zaupamo, On nas ne bo ne zapustil, še manj osramotil, ampak ob svojem času rešil. Morda bo to le zadnja, najtežja preizkušnja.

24. septembra 1947

Današnja dunajska Welt-Pressa zanikuje vest o repatriaciji Slovencev. Če dobro informirani judovski časopis prinese tako novico, jo prinese z nekim določenim namenom. Zadeva postaja iz dneva v dan bolj smrdljiva.

France Pernišek

Duh Velikih jezer

Šesto nadaljevanje

Nastopajoči:

Friderik Baraga, misijonski škof

Edvard Jacker, misijonar (plemenit, možat, razumen glas)

Janez Čebulj, misijonar (zvonki veseljaški glas)

Gašper Schulte, Baragov postrežnik (ponižen, resen, strog glas)

Prvi prizor v L'Ansu, drugi v La Pointu, tretji v Saultu.

Ptice se tako rade vračajo na Apostolske otoke. In srce se ne bi rado vračalo v L'Anse?

Če v lepem poletnem dnevu gledaš dol na zaliv, te lahko tudi oplazi hip zemeljske ekstaze.

Zadaj, za hrbtom se dviga slovesen javorov gozd, nalit z borovničevjem. Spredej pa se rahlo spušča travnik, dokler tišina njegovih trav ne izumre v jezeru. Vse tiho je v soncu, brez enega samega jadra, v jeklastem veličastju. In onkraj zaliva na drugem bregu ravninski gozd, ki ga kdovekje omejujejo samo svetla brezna vzhoda.

Poldan je en sam klic: Kdaj bo zazvonilo z zvonička cerkve Jezusovega imena?

Redukcija kliče po blagoslovu.

Glejte: čolni, potegnjeni na suho, moški, ki sušijo ribe, ženske, ki obešajo perilo, strehe iz skodel kakor jata galebov pred vzletom...

Ne — lepše kot izza gozda je gledati na vasico z jezera, iz čolna iz lubja, s katerim se vračaš iz dalj.

Vse tiste hišice ti tako rekoč pritečejo naproti z brega: škodlaste strehe ti zaploskajo v dobrodoščilo: iz dimnikov se domovinsko kadi: in vetrič, ki ti pripiha naproti s trav na bregu, je tako milo zadihan, da ne veš, ali ti piha v otavščini ali slovenščini.

Naj se kaj oglasi.

Naj zazvoni s cerkve Jezusovega imena.

In potem naj zazvoni še z jezera in s trav in iz borovničevja.

Milo.

Pričakujoče.

Odrešenjsko.

(Začetna glasba, nato koraki in odpiranje vrat)

Jacker: Vaša nekdanja sobica, gospod škof: prosim!

Baraga (vstopi): O, ali je to mogoče, da danes spet stojim sredi svoje nekdanje misijonarske sobice! O, kakšno doživetje, gospod Edvard!

Jacker: Izvolite sesti, gospod škof. Vidite, sobica je takšna, kakršno ste jo pred leti pustili. Pohištvo sem pustil, kakor je bilo.

Baraga: O, skozi okno isti razgled na skodlaste strehe, na jezero, na L'Anse! Sobica moje očipvejske slovnic in mojega očipvejskega slovarja! O, blaženi spomini. No, pa sediva, gospod Edvard.

Jacker: S čim vam smem postreči, gospod škof?

Baraga: Najrajši s samim seboj, s svojo dobro besedo, gospod Edvard. To bo najboljše poživilo na tej moji vizitaciji.

Jacker: Le v kakšno poživilo naj vam bo tale ubogi ahasverski Nemec, gospod škof...

Baraga: Veste, ko ste se mi priglasili za misijonarja, sem si rekel: ali naj res sprejemem tega Würtenberžana, tega Edvarda Jackerja, ki se je s svojim poklicem lovil od klasične filologije do teologije, ki se ni mogel umiriti —

Jacker: — ne kot učtelj v Belgiji ne kot benediktinec v Pensilvaniji...

Baraga: Zdaj pa tako izgorevate v tem ljubem L'Ansu, da me celo za vaše zdravje skrbi! Saj sem vas nastavil tukaj takoj po posvetitvi, ali ne?

Jacker: Mene ste takoj po posvetitvi poslali sem, gospod škof, sobrata Foxa v Minnesota Mine, sobrata Benoita pa v La Pointe.

Baraga: Keweenawski polotok! L'Anse! Cerkev imena Jezusovega! Kljub vsem naporom je bila to ena sama pravljica! O, kako srečen sem bil v tej sobici, ki je zdaj vaša! Kako lepo je bilo gledati iz nje, kako je zunaj plahnil alkohol in kako je rasla milost! In se po dnevnem garanju sklanjati ob svetilki nad drago očipvejščino! Koliko srečnejši sem bil takrat!

Jacker: Srečnejši morate biti danes, gospod škof, v polnosti duhovništva.

Baraga: Veste, ko sem prišel prvič v Sault Ste. Marie, bilo je v avgustu '54, me je vojaška posadka pozdravila s topovskimi strelji. O, kako slepljivo je bilo tisto slavnostno streljanje! V kakšen Getsemani me je uvajalc! Koliko pristnejša je tale indijanska tišina okrog naju, dragi gospod Edvard! Oh, biti škof...

Jacker: Sveti oče je povzdignil vikariat v redno škofijo in v posebnem pismu pohvalil vaše delo. Ni že to dovolj, da ste svojega doseganja delovanja lahko veselili, gospod škof?

Baraga: O, ko bi vedeli, kakšen svetopisemski navedek sem si zapisal v dnevnik na obletnico svojega škofovskega posvečenja...

Jacker: Glejte te moje Indijance, vaše nekdanje krščence, s kakšnim veseljem se zgrinjajo okrog vas!

Baraga: Navedek iz Jobove knjige, gospod Edvard: **Tisti dan naj se povrne v temo!** O, ko bi mogel spet postati navaden misijonar! Poglejte: enajst duhovnikov je prišlo z mano iz Evrope, enajst, pa me drug za drugim zapuščajo! Dva sta me zapustila, komaj sta stopila z ladje...

Jacker: Ostajajo pa vam zvesti pridni Irec Dunne, pa vrli Prus Fox pa vaš sijajni Slovenec Lavtizar, da niti ne govorim o onem drugem vašem rojaku, očakovskem Pircu, ki dobesedno orje indijansko divjino... A nekaj drugega je, na kar bi vas hotel opozoriti, gospod škof. Koliko bi si olajšali svoj škofovski **pondus**, ko bi se dež škofije premaknili iz skrajno periferna Saulta bolj proti središču cerkvene pokrajine...

Baraga: Da niti ne govorim o gospodarskem stanju škofije, gospod Edvard. Saj ne rečem: iz Evrope sem se vrnil s prav spodobnimi zneski, a že po poldrugem letu je šlo vse. Kaj so mi požrle samo šole...

Jacker: A nič vam ne more odvzeti zadoščenj, ki vam jih je nastregla Evropa, posebno še rodna Slovenija.

Baraga: Res, bila so ganljiva doživetja. Po tridesetih letih maša v stolnici v Ljubljani ob oltarju moje nove maše. Obisk pri mojem že devetdesetletnem dobrotniku profesorju Dolinarju. Srečanje z žal že ovdovelo sestro Amalijo v rojstnem kraju. Pol ure ganjene zbranosti ob krstnem kamnu, kjer sem bil prerojen. Objem z drugim starčkom, z nekdanjim kaplanskim kolegom Sadavinom. Maševanje po rimskih bazilikah. Sprejem pri svetem očetu. Srečanje z dobrim škofom Slomškom. To so bili res visoki nepozabni trenutki. A kje je že to! Kakor fatamorgana se mi zdi nad obzorjem vigvamov in pasjih vpreg in krpelj...

Jacker: Dosti lažje bi vam bilo, gospod škof, ko ne bi bili sprejeli v oskrbo tudi indijanskih delov sosednih škofj. Kaj vse so zgrnili na vaša ramena Detroit pa Milwanukee pa Hamilton pa Toronto...

Baraga: Saj, tega je trikrat več kot je moje lastne škofije. Toda kaj, ko me imajo za indijanskega škofa! Tako rekoč za škofa s peresi na glavi namesto mitre! In mi nalagajo Indijance kakor oslubutare! Sicer pa, gospod Edvard, mar vi imate Indijance manj radi?

Jacker: Rad imam to ubogo rajo, res.

Baraga: Škoda, da nimate več časa za znanstveno ukvarjanje z njimi: kaj je tukaj na primer gradiva za muzeje!

Jacker: Pa od časa do časa le pošljem kaj o Indijancih v evropske revije.

Baraga: Težak narod je to. Nestanoviten. Nezanosljiv. Nepojmljivo len. In vendar tudi on dedič kraljestva.

Jacker: Mislite, gospod škof, da si iz tega naroda ne bomo vzgajili duhovnika?

Baraga: To je nekako tako, dragi gospod Edvard, kot če bi hoteli vzgajiti v duhovnika javor iz pragozda: tudi če bi v vetru odšumeval kaj podobnega gregorijanskemu koralu, bi ostajal javor...

(Glasbeni premor)

D r u g i p r i z o r

Čebulj: Zdaj pa prisluhnite, gospod škof, kaj vam bo na kitaro nabrenkal Virškov Janez z Velesovega, z uradnim priimkom Čebulj, po milosti božji in vaši misijonar med rdečkožnimi božjimi sinovi v temle prehlajenem La Pointu, država Združene države Amerike, škofija Milwaukee!

Baraga: Kakšno pahljačo značajev mi je dal Gospod med mojimi slovenskimi misijonarji! Od gospoda Mraka, ki ga je sama resnoba, do gospoda Pirca, ki ga je sama praktičnost, do vas, gospod Čebulj, ki vas je sama rzigranost!

Čebulj: Veste, gospod škof, ko sem bil kaplan v Poljanah, mi je neka ženska rekla: „Povejte, kako morete biti zmeraj tako veseli!“ Jaz pa: „Vi pa meni povejte, kako morete biti zmerom tako kisli!“

Baraga: Na tej vizitaciji me je La Pointe hotel potolažiti za toliko bridkih ur, ki sem jih tukaj preživel. Res me veseli, da ste tako zadovoljni, gospod Janez. Misijonar mora biti veselega srca. Saj prinaša veselo oznanilo, ali ne?

Čebulj: Veste, gospod škof, ko sem lani oktobra ponoči pricapljal skozi brozgo do vaše recimo rezidence v Saultu in zagledal luč v vašem oknu, me je obšel čuden občutek. Vsenackrog snežena kaša, tema, tišina. In sredi tega mokrega obupa recimo knezoškofijska barakica s tistim razsvetljenim okencem kot nekakšna kockasta Noetova barčica. Kaj pa, če bi tukaj Virškov Janez njegovi prevzišenosti podoknico zapel, me je obšlo. Pa sem odločil, da se ne bi spodobilo naslednika apostolov s kakšno klamfarsko pozdraviti. In tako sem se sklonil po svoj cokompok in začel lesti gor po stopnicah vaše recimo knezoškofijske brunarice...

Baraga: Kdo bi si bil mislil, da ste vi, Janez Čebulj, ko ste potrkali!

Že pol leta vas nisem več pričakoval. Zato je bilo veselje tem večje.

Čebulj: A največji hec je bil naslednje jutro, ko ste me spremljali do parnika. Jaz sem vam hotel iztrgati svoje cule: „To ne gre, da bi vi, prevzvišeni, nosili moje stvari!“ Vi pa: „Nosil jih bom: škof sem in vi me morate ubogati!“ Tako sva se pričkala v tisti strašanski brozgi po Sault St. Marie! Mejdunaj je bilo to hec!

Baraga: Kako me veseli, da ste se tako lepo vživeli v La Pointe, se naučili angleščine in francoščine.

Čebulj: Pa tudi indijanščina bo kmalu pod streho. Zakaj pa se ne bi vživel: jem prepečenec in pijem čaj, za pijačo imam v neomeje- ni uporabi Gornje jezero, za živahne sosede kobilice in komarje.

A naj vam zdaj eno zabrenkam, gospod škof. Saj lahko, ne?

Baraga: Kar, dragi in veseli, gospod Janez!

Čebulj (poje):

Le kaj si zmisli Virškov Jože,
ko na Gorenjskem je kaplan:
da mahne jo za škofom Baragom
tja v daljni Michigan.

In komaj Wolf gre v paradiž,
jo Jože mahne čez vodo:
tam se za dušami podi
in pije Gornje jezero.

A škof ljubljanski Lojze Wolf
mu noče dati odpustnice.

In Jože si na tihem reče:

„Potrpi, dokler škof ne umre.“

Lepo je biti misijonar
na tem trhlem sveti:
imeti nič, imeti vse,
za večni raj zoreti.

(Glasbeni prehod)

T r e t j i p r i z o r

Jacker: Dober dan! Tukaj misijonar Jacker iz Houghtona. Ni nikogar pri hiši?

Gašper: Takoj: samo kotel na ogenj obesim.

Jacker: Kar lepo počasi, gospod Gašper, da se ne opečete!

Gašper: Lepo pozdravljeni, častiti gospod Jacker.

Jacker: Ne bom niti vprašal, ali je prevzvišeni doma.

Gašper: Seveda ga ni. Kdaj pa je prevzvišeni splah doma? Pride po mašno vino, pa špet gre. A malo je manjkalo, da ne bi dobili niti njegovega postrežnika, gospod Jacker.

Jacker: Pa menda ne mislite našega ubogega škofa zapustiti tudi vi, gospod Gašper?

Gašper: No, izvolite sesti, prosim, častiti gospod Jacker. Tole povejte najprej: ali bo kdaj konec te strašne vojne?

Jacker: Apokaliptični jezdeci so razjahali Evropo in se spravili nad Ameriko! Suženjski Jug proti abolicionističnemu Severu! Bombažni latifundiji proti Deklaraciji o osvoboditvi sužnjev! Po dveh letih vojne voč kot pol milijona mrtvih!

Gašper: Sreča za nas, častiti gospod Jacker, da vihar divja daleč tam doli ob Mssissipiju, ali ne?

Jacker: In da tukaj v bistvu odmeva samo z ubežniki, ki se prebijajo na kanadsko stran. Pa z draginjo, seveda. Ampak povejte mi, gospod Gašper: kaj prav zares mislite stran?

Gašper: Veste, s prevzvišenim gospodom Baragom sva se srečala čisto slučajno. Na ladji proti Saultu. Zapletla sva se v pomenek. Povedal sem mu, da sem Nemec, da sem nekaj študiral, da znam nekaj latinskega, da mi ni za dolar. Pa mi je rekel: „Bi šli za pomočnika misijonskemu škofu, ki z vami govori?“ In sem pri priči odgovoril: da. Bil je vmes slučaj —

Jacker: Slučaj, kakršne si privošči Previdnost, gospod Gašper. Gospodu škofu ste postali več kot postrežnik: postali ste mu tako rekoč vse. In gospod škof izredno ceni vašo pridnost in zvestobo. Saj vam je v priznanje podelil nižje redove, ali ne?

Gašper: Tonzuro, ostiariat in akolitat. To mi je bilo v veliko duhovno zadoščenje. Tudi mojo zaobljubo celibata je sprejel. A moram tudi reči, da nisem nikoli štedil s svojimi silami, od kuhinje do zakristije, od vrta do drvarnice. V hrano sem se vdal, kakršna je že bila. Prevzvišeni se je namreč že leta odpovedal mesu. Kar vprašajte častitega gospoda Bouriona, misijonarja v Negauneeju, ki se je kot novomašnik hranil nekaj časa pri nas, kakšen je bil jedilni list na škofiji v Saultu...

Jacker: To pa mi je sam gospod Bourion povedal s francosko *lucidité*: zjutraj pečen krompir, opoldne kuhan, zvečer pa pogret.

Gašper: A kaj je to v primeri z vsemi drugim težavami, ki se zgriinjajo na ta ubogi ordinariat...

Jacker: Veste, gospod Gašper, tudi jaz prihajam prosit gospoda škofa, naj me reši mojega nemogočega Houghtona, a vnaprej vdan v to, da tega ne izprosim...

Gašper: Ampak pomislite, častiti, kam smo prišli: v Evropo se misli vrniti celo gospod Mrak, ki ga je prevzvišeni imenoval za generalnega vikarja Dolnjega Michigana.

Jacker: Naj ga zapusti kdorkoli, midva bova toliko dala na najino misijonarsko in po potrebi tudi nemško čast, da tega izrednega človeka ne bova zapustila nikoli.

Gašper: Veste, vas ima zelo rad, gospod Jacker. No, posebno rad ima duhovnike, ki so se naučili indijanščine: Čebulja, Terhorsta, Mraka, Zorna, Sifferatha. Ampak najrajši ima vas.

Jacker: Upošteвайте gospod Gašper, da mu je vaša opora še dragocenejša, odkar je lani v Evropi izgubil sestro, ki jo je imel tako rad...

Gašper: Amalijo, da...

Jacker: Tista sestra mu je nekako pocsebljala domovino. Ali mu sploh še kdo piše od tam?

Gašper: Menda se mu še oglašja neka nečakinja.

Jacker: Kaj pa je z ono drugo sestro, Antonijo, ki je bila z njim v misijonih?

Gašper: V Rim jo je zaneslo, kjer menda vodi neki dekliški zavod.

Jacker: Je tisto mizarsko orodje tamle v kotu vaše?

Gašper: S tistim pa je prevzvišeni tesaril cerkveno opremo za cerkvico v Sugar Islandu.

Jacker: Kam pa jo je tokrat mahnil, ko ga spet ni v Saultu?

Gašper: Baie de Goulaïs, Mackinac, Alpena: kdo naj ve? Kadar se začne tajati led na jezeru, enostavno ne zdrži več v Saultu: mora na vizitacijo! A kdaj sploh zdrži doma? Ondan je moral v največjem snegu iskat Indijancev. Iz vigvama v vigvam. Saj je sploh čudež, da ni že neštetokrat zmrznil!

Jacker: Kakor je zmrznil naš ubogi slovenski sobrat Lavtižar.

Gašper: Kako prevzvišeni ne more pozabiti tistega idealnega misijonarja!

Jacker: Kakšna smrt, tam sredi Minnesote: v snežnem viharju greš čez zaledenelo jezero, nekaj časa tavaš oslepljen po goli ploskvi, omagaš, iščeš nekam po vseh štirih, zmrzneš. Na god sv. Frančiška Ksaverija, zaščitnika misijonov!

Gašper: Kolikokrat bi se lahko isto zgodilo prevzvišenemu! Res ne vem, kaj ga še drži pokonci, čeprav njegovo zdravje ni več kot kar je bilo. In pomislite, ko sem za novo leto jaz zbolel, je moral prevzvišeni še kuriti in kuhati! In biti za cerkovnika, seveda. Župnik pa je tako in tako, odkar so jezuiti odšli iz Saulta. Na vse strani prosi za duhovnika, ki bi oskrboval ta žalostni Sault, pa ga ne dobi.

Jacker: Vsekakor se bo moral cdločiti, da premesti sedež škofije. Misli je, da se bo Sault razvil v mesto, pa je ostal siromašno gnezdo. In to čisto na skrajnem robu škofije. Jaz mu dopovedujem, naj premesti škofijski sedež v Marquette, ki je dosti bolj dosegljiv od vseh strani, zraven pa v gospodarsko živahnejšem predelu. Tudi Cerkev mora iti za rudniki! Kaj sem hotel reči: je šel škof s krpljami?

Gašper: S krpljami.

Jacker: Oj svete krplje...

(Zaključna glasba)

Premakljivi svečnik

„Lansko leto sem imel tak primer. Pri sodobnem begu v mesta se je ckužila misli po lagodnejšem življenju tudi Regina, žena dobrega, skrbnega in poštenega človeka Jožeta. Kar naprej je sitnarila, naj mož proda posestvo in hišo tu v hribu in naj se raje zaposli v mestu. Tam bo delal samo osem ur, ne pa garal od zore do mraka. Mož pa tega ni hotel. Rad je imel svojo zemljo, svoj kmečki način življenja in mu je mesto, še preden ga je izkusil, pomenilo pravo ječo. Prepiri zaradi tega so bili vedno hujši in nekega dne je žena brez slovesa odšla in možu pustila petletnega dečka. Menda je že prej imela razmerje z nekim mestnim človekom in je odšla k njemu.

Jože je živel nekaj časa sam, potem pa ni več zdržal. Če je hotel imeti polje obdelano, je bilo doma vse narobe, vse razvlečeno in umazano, poleg tega bi moral skrbeti še za otroka. Med domačinkami si je poiskal dobro, verno dekle. Oba sta prihajala k meni. Enkrat on pa zopet ona. Naj za božjo voljo nekaj storim, da se bo-

sta lahko cerkveno poročila.

„Razumite me, gospod župnik, da tako ne morem naprej. Fantek odrašča brez ženske roke. Posestvo je veliko in ga sam ne zmorem. Ne znam si skuhati ne oprati, pa čeprav bi se vsega tega sčasoma naučil, nimam za to volje. In poročen sem bil, ne morem brez ženske.“

„Razumem, dobro razumem vse tvoje težave, Jože, toda pomagati ti ne morem. Tvoj zakon z Regino je še vedno zakon in traja do smrti enega ali drugega in ni nobene sile ali oblasti, ki bi mogla kaj spremeniti.“

„Slišal sem, da se je kakšen zakon tu in tam le razvezal.“

„Razvezal se ni. Mogoče pa je, da je cerkveno sodišče ugotovilo, da je bil neveljaven. Toda kako naj tvoj zakon nekdo razglasi za neveljaven, ko pa je bil sklenjen v redu? Poročila sta se premišljeno, prostovoljno, poznala sta se med seboj in ni moglo biti kakšne zmote v osebi.“

„Jaz sem se glede Regine vsekar hudo zmotil. Nikoli niti pomislil nisem na to, da bi me lah-

ko kar tako zapustila.“

„Toda to ni zmota, zaradi katere bi bil vajin zakon neveljaven. To ni zmota v osebi.“

„Kaj pa naj storim?“

„Potrpi in počakaj. Morda pa se Regina vrne.“

„Tudi če bi se vrnila. Kako naj živim z njo po vsem tem, kar se je zgodilo?“ In je s povešeno glavo odšel.

Čez nekaj dni je prišla ona, Štefka.

„Neko rešitev morate najti!“ mi je rekla. „Midva oba, Jože in jaz, sva verna človeka. Sami dobro veste v kakšni stiski je Jože. Meni pa tudi ni lahko. Vzljubila sem ga. Blizu trideset let imam in sem doslej več snubcev odklonila, menda nobeden ni bil pravi, ni bil po mojem srcu. Končno sem zdaj našla njega, ki ga ne morem pustiti, pa naj se zgodi kar koli. Pomagajte nama, da se bova lahko cerkveno poročila.“

„Ne morem vama pomagati, čeprav bi rad. Ti pa potrpi. Če si čakala tako dolgo, čakaj še nekaj časa, da pride kakšen tak, ki ne bo vezan, ki bo svoboden, da lahko z njim skleneš zakon po božji volji.“

„Prepričana sem, da je tudi ta zakon, ki ga hočeva skleniti, po božji volji. Bog pozna najino ljubezen in ne razumem, zakaj bi Bog tej ljubezni nasprotoval.“

„Ne govori tako, Štefka. Božjih misli nihče ne pozna, tudi ti ne. Poznamo pa predpise, zakone, ki jih človek kljub svoji dobri volji in kljub svojim pogledom na ka-

ko stvar ne sme kršiti. Eden izmed takih predpisov je tudi Jezusova beseda: Kdor se z ločenim poroči, prešuštvuje.“

„Dobro vem, da so Jezusove besede v splošnem resnične in se moramo po njih ravnanj, toda v posameznem primeru pa je to vendarle drugače.“

„Veš, Štefka, če bi na tvojem mestu bila katera koli iz naše župnije, bi ji ti gotovo rekla: Ne delaj tega. Ne jemlji si ločenega, pa če je še tako dober in čisto nič kriv za svojo ločitev. Tako bi ji rekla. Zdaj pa, ko si ti prizadeta, gledaš na isto stvar čisto drugače.“

„Torej nama ne morete pomagati?“

„Ne morem, Štefka. In nihče ti ne more pomagati, niti sam rimski papež ne.“

„Naj se samo civilno poročiva?“

„Rajši pozabita drug na drugega. Tako bo veliko bolje.“

Nista se pozabila. Sklenila sta civilni zakon in zdaj živita zares v lepem sožitju. Imata tri otroke, kar drugega za drugim, pa še onega iz prejšnjega zakona, in moram reči, da ta najstarejši prav nič ne čuti, da ni ob njem njegova lastna mati.“

„Pa so otroci krščeni?“ je vprašala Jasna.

„Seveda so. Takoj po prvem rojstvu je prišel Jože k meni. Bil je ves razgret od notranje sreče, obenem pa poln skrbi, kako bo pri meni opravil.“

„Otroka smo dobili, gospod župnik, pa sem prišel vprašat, kako

bo glede krsta. Saj veste, midva sva samo civilno poročena.“

„To je res. Toda dobro vem, da bi se vidva rada cerkveno poročila, če bi se mogla. Vem tudi, da je vajino mesto v cerkvi redno zasedeno. Iz tega sklepam, da mi lahko obljubiš, da bo vajin otrok krščansko vzgojen.“

„To se razume. Kakor krščansko vzgajava starejšega, tako bova krščansko vzgajala tudi tega novorojenčka in še vse druge, če jih bo še kaj prišlo na svet v naši družini.“

„Seveda“, je nadaljeval Zdravko pogovor z Jasno, „smo vse njune otroke krstili, ne da bi pri tem postavljali kakšne ovire. Nekaj drugega je, če bi se dva lahko cerkveno poročila, pa se nočeta. Tudi tak primer imam v naši župniji.“

To sta Stanko in Neža. On je bančni uradnik, ona pa vzgojiteljica v bližnjem trgu. Poročila sta se samo civilno, staršem pa sta trdno obljubila, da se bosta kmalu po civilni poroki poročila tudi cerkveno. Toda ta kmalu se je zavlekel in prej je privekal na svet prvi otrok, preden sta se ta dva odločila za poroko pred oltarjem.

Nekaj tednov je bil mir, potem pa so začeli stari starši, pri katerih sta Stanko in Neža živela, vedno pogostejše spraševati:

„Kdaj bosta le nesla otroka h krstu? Hočeta, da prej toliko zraste, da si bi sam nesel svečo? Vsi sosedje daleč naokoli imajo svoje otroke krščene, samo mi smo ta-

ko zanikrni, da s krstom odlašamo in odlašamo.“

Ker je bilo v družini zaradi tega vedno več prepira, se je končno Stanko nekega dne prikazal pri meni:

„Pričel sem vprašat, kdaj bi lahko našega otroka prinesli h krstu. Veste, moja žena je vzgojiteljica, jaz sem tudi v državni službi, zato ne bi rada tega obeshala na veliki zvon. Časi so takšni, da je treba marsikaj skrivati.“

„Časi so taki, kakršni so ljudje. Danes bi res marsikdo najraje svoje krščansko prepričanje skril, če ga seveda ima. Vprašanje pa je, ali je to prav.“

„Ja, vam je lahko! Vas nihče ne zbada zaradi vere. Mi pa moramo marsikaj slišati.“

„Vi osebno tudi, Stanko?“

„No, ne ravno jaz. Ampak o tem se vedno kaj sliši.“

„Bilo bi tudi čudno, če bi kdo vam glede vere kaj oponašal, saj za to nima nobenega vzroka.“

„Kako to mislite, nima vzroka?“

„Mislim tako, da vi svoje vere, če jo imate in kolikor je imate, ne izpovedujete. Ne z besedo ne z vedenjem. Hočem reči, da vas ni videti ne v cerkvi ne pri zakramentih.“

„Včasih že grem, čeprav ne tukaj doma. V mestu pa kdaj pa kdaj le pogledam v cerkev.“

„Saj vas glede tega ne mislim spraševati. Glede krsta se pa le morava najprej lepo pogovoriti, preden določiva, kdaj naj vaš otrok prejme ta prvi in najvažnej-

ši zakrament. Ovira glede krsta vašega otroka je v tem, da sta vidva z ženo samo civilno poročena.“

„Zakaj pa naj bi bila to kakšna ovira? Kaj se pa otroka najin civilni zakon tiče?“

„Pa še kako se ga tiče.“

„Kaj pa oni s hriba? Tudi onadva sta samo civilno poročena, pa jima niste delali nobenih težav, ko sta prinesla otroka h krstu?“ mi je oponesel prejšnja dva.

„To je pa druga stvar,“ sem mu rekel. „Ta dva bi se rada cerkveno poročila, če bi se mogla. Vidva bi se pa lahko, toda ne marata, nočeta.“

„Kdo pa pravi, da nočeva? Saj na to še vedno misliva, le priložnosti doslej nisva imela. Vedno je prišlo kaj vmes, da sva poroko nekoliko odložila. Toda še vedno mi ni jasno, v kakšni zvezi je to z otrokovim krstom. Saj bomo krstili otroka, ne naju.“

„Vam bom povedal, v čem je stvar. Glejte, po cerkvenih predpisih ne smemo krstiti otroka, za katerega ni zagotovljena verska vzgoja. Zakaj ne? Zato, ker bi tak krst bil sicer veljaven, toda neučinkovit. Naj vam to pojasnim s primerom: Krst otroka je kakor živa klica v pšeničnem zrnu. Klica je v zrnu, toda če hoče rasti in obroditi sad, mora priti zraven vlaga, toplota in marsikaj drugega, sicer klica zakrni in z rastjo in sadom ni nič.

Zakrament krsta je pri otroku nujno povezan z versko vzgojo, kajti če starši otroka versko ne

vzgajajo, je otrok sicer krščen, po krstni knjigi je kristjan, toda brez sadu, brez krščanskega življenja. Krst, ki ga je otrok prejel, ne rodi nobenih sadov, ker ni pogojev za to. Ni verske vzgoje.

Zdaj vas pa vprašam, ali mislite, da bodo starši, ki sami ne živijo po veri, svojega otroka versko vzgajali?“

„Navsezadnje, zakaj pa ne?“

„Da, ko bi bila krščanska vzgoja predvsem v tem, da otroka naučimo nekaj molitvic, pa še deset zapovedi, da bo znal starše spoštovati, potem bi imeli prav, toda krščanska vzgoja je predvsem vzgoja z zgledom. Zgled je bistveni in najodločilnejši del vzgoje. Zato mislimo, da starši, ki po veri ne živijo, tudi svojih otrok ne morejo versko vzgajati, zato njihovih otrok ne smemo krstiti.“

„Toda tu so še stari starši.“

„Če ste odkriti, morate priznati, da ste prav zaradi tega prišli, ker stari starši sitnarijo, kaj ne?“

„Saj ne rečem, tudi zato. Vendar pa sva tudi midva z ženo mislila, da je otroka treba dati krstiti.“

„Veste, kaj vam predlagam. Glejte, lepo je, da ste prišli, prišli ste tudi zato, ker hočete svojemu otroku dobro. Prav. Zdaj pa skušajte z ženo to, kar sem vam glede krsta povedal, nekoliko premisliti. Če bosta prišla do prepričanja, da je za versko vzgojo otroka potrebno versko življenje staršev, potem skušajte narediti vse, da bo ta pogoj izpolnjen.“

„Seveda, seveda! Saj bi v splošnem to rada. Toda povejte mi bolj določno, kaj naj storiva.“

„Predvsem skušajta najprej nekaj moliti. Morda samo kak oče-naš. Ko bosta mogla, pridita k maši. Nič se ne ozirajta na to, ali vaju kdo opazuje, kaj bo kdo rekel, vse to je postransko in naj vaju ne odvraca od Boga. Če bosta to zmogla, pridita čez kakšen mesec ali dva oba k meni, da se o vsem natančneje zmenimo. Morda se vam te zahteve zdijo pretežke, toda to je smo na videz tako. Kakor hitro bosta začela moliti, bo vse šlo gladko in lepo. V molitvi, če je prava, je velika moč, da je po njej človek zmožen stvari, o katerih se mu prej niti sanjalo ni, da so v njem.“

„Radovedna sem, ali sta še kdaj prišla k vam?“ je vprašala Jasna.

„Da, prišla sta. Lepo smo se pogovorili in od takrat hodita tudi v cerkev. Zdaj je to dobra krščanska družina z urejenim zakonom. Najsrečnejši so njuni starši, ki prej niso mogli razumeti, kako so se mogli mladi tako spremeniti in se veri tako odtujiti. Mislim, da se nista niti tako zelo odtujila, le popustila sta nekoliko in če ne bi bilo otroka, otrokovega krsta, bi se oddaljevala še naprej.“

„Otrok je res za starše velika sreča. Kljub temu, kar sva prej govorila o mladini.“

„In vendar se jih otepajo. Na trideset rojstev pride v Sloveniji nad sto splavov. Le kam ta naš svet drvi! Vsi govorijo danes sa-

mo o ljubezni, pa prav te tako zelo manjka v družinah, ni je med zakonci, ne v ustanovah, ne v ustanovah, ne med sodelavci v podjetjih, kjer drug drugemu strogo gledajo na kuverto, ali ni morda za spoznanje bolj napeta.“

„Oh, kako sem se zasedela. Jemljem vam vaš dragoceni čas. Sem pač sebična. Toliko časa vas že nisem videla. Hvala za ta lepi popoldan! Smem še kdaj priti? Sicer pa, zakaj to vprašujem? Smem ali ne, jaz bom kar prišla, kadar mi bo zelo lepo ali zelo hudo. Saj me boste sprejeli, ne?“

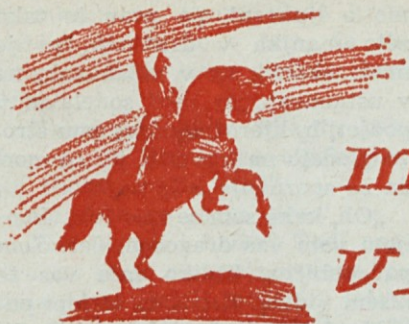
„Vedno, Jasna, in z velikim veseljem. Z dobrim človekom se je vedno lepo pogovarjati.“

„Barice pa nič več ne slišim v kuhinji.“

„Gotovo je pri Janezovih. Z Roziko sta veliki prijateljici. Rozika je stanovala najprej v župnišču, tukaj pri nas, dokler se ni drugič poročila. Najprej nas je nekoliko utesnila, ko so jo občinski tukaj nastanili, potem pa smo se spoprijateljili in nič več nismo čutili kake utesnjenosti. Vedno je vse odvisno od medsebojnih odnosov. Če se hočeš od Barice posloviti, stopim s teboj k Janezovim.“

„Rada. Barica ima nekaj očarljivega na sebi, neko lepo neposrednost, ki se ne najde tako pogostoma.“

Pri Janezovih so bili v veselem in živahnem pomenku. Mali Janezek se je postavljajal s svojimi fračami, Aleš in Alenka pa s svojimi risbami, saj sta kar naprej

med nami v Argentini

Marijino leto

Namen Marijinega leta, ki ga je sveti oče Janez Pavel II. začel na binkoštno vigilijo, 6. junija zvečer, je obnova in poglobitev ljubezni do božje Matere, globlje spoznanje njene vloge v človekovem odrešenju in življenju Cerkve, poglobitev življenja po veri v Cerkvi in svetu.

Na binkoštno vigilijo je papež v rimski baziliki Marije Velike molil sv. rožni venec. Z njim so ga molili v 16 božjepotnih Marijinih cerkvah po svetu, med drugim v Lurdu, Fatimi in Lujanu. Ob pol enajstih zvečer 6. junija pa je bil pri svetem Petru v Rimu slovesen začetek Marijinega leta.

Marijino leto bo trajalo do 15. avgusta 1988. V tem letu želi sveti

.....

risala Barico in jo upodabljala na nešteto načinov. Rozika je kuhala kavo in z njo postregla tudi župniku in Jasni, Janez pa jima je naklatil nekaj zgodnjih hrušk, ki jih je Jasna morala vzeti s seboj na pot.

oče, da slovesneje praznujemo Marijine praznike, da poživimo molitev sv. rožnega venca in angelovega češčenja ter s poglobljeno vero romamo v Marijina svetišča.

Vsem slovenskim družinam v Argentini priporočamo: 1. dnevno molitev sv. rožnega venca, v zadnjem primeru vsaj eno desetko; 2. dnevno molitev angelovega češčenja z očenášem za umirajoče, srečno zadnjo uro in naše rajne, 3. obnovo posvetitve Marijinemu brezmadežnemu Srcu.

Vsa naša skupnost bo v Marijinem letu z večjo ljubeznijo romala v Marijina svetišča, tako v Lourdes 16. avgusta 1987, v Luján 8. maja 1988, v slovensko cerkev Marije Pomagaj in za sklep ponovno v Lourdes 21. avgusta 1988.

V Marijinem letu seveda tudi ne bomo pozabili pobožnosti petih prvih sobot, ki jih je Devica Marija pred 70 leti tako priporočila v Fatimi.

Žegnanje v Slovenski hiši

V nedeljo 24. maja, na praznik Marije Pomagaj, je bilo v Slovenski

hiši žegnanje. Hkrati je bilo praznovanje 20-letnice blagoslovitve Slovenske hiše. Hišo je blagoslovil 7. maja 1967 zdaj že rajni msgr. Anton Orehar.

Ob 11.30 je bilo v cerkvi Marije Pomagaj somaševanje škofa Jenka s slovenskimi dušnimi pastirji. Med mašo je pel zbor Gallus pod vodstvom Anke Gaserjeve in ob orglanju prof. Mirijam Klemenc. Škof je v pridigi priporočal zvestobo Bogu, Cerkvi in narodu. Po zahvalni pesmi pred koncem maše se je delegat dr. Alojzij Starc zahvalil škofu Jenku za pastirski obisk in med drugim dejal: „Vaš dušnopastirski obisk nas je poglobil v veri, potrdil v upanju in vnel v ljubezni.

Vsaj bežno ste spoznali naše cilje in naša pota, ki so nam jih v luči božjega razodetja neutrudno razsvetljevali naši nepozabni vodniki škof Gregorij Rožman in msgr. Anton Orehar ter prelat dr. Alojzij Odar pa naši rajni dušni pastirji in seveda številni naši rojaki laiki.

Po tej poti hočemo z božjo in Marijino pomočjo tudi v bodoče hoditi. Te vrednote želimo posredovati mlademu rodu!

Molimo drug za drugega! Molimo za ves slovenski narod, da bi ostal zvest Bogu in Mariji Pomagaj!“

Med poslovilnim kosilom v polni dvorani Slovenske hiše se je od gostov poslovil predsednik ZS Lojze Rezelj, jima izročil albuma s fotografijami njunih srečanj, škofu tudi knjigo o lepotah Argentine, Boletu pa Debeljakov prevod argentinske pesnitve Martín Fierro.

Za sklep žegnanja so bile v cer-

kvi pete lavretanske litanije in blagoslov.

Obletnica v San Martinu

Rojaki sanmartinskega okolja so v nedeljo 31. maja praznovali 27-letnico ustanovitve in blagoslovitve Slovenskega doma. Med mašo, pri kateri je pel pevski zbor pod vodstvom Roka Finka, je delegat dr. Alojzij Starc poudaril pomen verske in narodne vzgoje, ki jo dom posreduje zlasti mladini.

Po skupnem kosilu je spored popoldanske akademije napovedovala Vera Podržajeva: uvodno besedo predsednika SD Marjana Boltežarja, govor dr. Marka Kremžarja, nastop šolskih otrok Rožmanove šole, pevskega zbora in ritmično vajo sanmartinske mladine (Mari Keržičeva).

Junjska proslava

Društvo Zedinjena Slovenija je organiziralo „praznik junakov“ v nedeljo 7. junija v Slovenski hiši. Ob štirih popoldne je bilo v cerkvi Marije Pomagaj somaševanje dušnih pastirjev z nagovorom delegata dr. Alojzija Starca. Mašni napovedovalec je bil Tinko Lavrič, berili sta brala predsednika mladinskih organizacij prof. Pavlinka Korošec in Dominik Oblak, pel pa je Mladinski zbor s Pristave pod vodstvom Anke Gaserjeve.

Po maši sta pred spomenik žrtvam položila venec predstavnika borčevskih organizacij Slavko Urbančič in lic. Ivan Korošec, Franci Žnidar je na hrobento zaigral tišino, dr. Starc pa vodil molitve za pobite.

V dvorani je spominsko besedo

„Ob 42-letnici naše poti v svobodo in pokola slovenskih domobrancev“ spregovoril inž. Jernej Dobovšek, scenični obred ob prazniku pobitih junakov Miklavža Trpotca „Pričevanja“ so izvedli Monika Bukovec, Gabrijela Čamernik, Ana Lobodova, Alenka Magister, Klavdija Malovrh, Alenka Smole, Monika Vitrih, Andrejka Vombergar, Marija Zure, Marjan Loboda ml. in Tone Rode ml.; za odrom so pomagali: Matej Eiletz, Nikolaj Jeločnik, Bogdan Magister, Toni Oblak, Ciril Loboda, Marko Vombergar in Veronika Zure. Za sklep je iz grl vseh navzočih zadonela pesem „Oče, mati, bratje in sestre.“

V krajevnih domovih so bile spominske svečanosti zadnjo soboto in nedeljo v juniju.

Iz naše kronike

Na spominskem sestanku ZSMŽ je 11. junija govorila Anica Loh.

Na 4. kulturnem večeru SKA je 13. junija predavala dr. Katica Cukjati o slovenskem simpoziju v New Orleansu.

V imenu pripravljalnega odbora katoliškega shoda Slovencev v Argentini je v soboto 20. junija vodil razgovor o problemih krajevnih domov, organizacij in ustanov naše skupnosti arh. Jure Vombergar. Večer je priredilo društvo Zedinjena Slovenija.

Od petka 12. junija zvečer do nedelje 14. junija popoldne so bile v Domu duhovnih vaj Marije Pomočnice duhovne vaje za dekleta. Duhovne vaje je delalo 36 deklet, vodil jih je dr. Jure Rode.

CERKEV NA MADŽARSKEM IMA NOVEGA PRIMASA

Katoliška Cerkev na Madžarskem ima spet primasa: Janez Pavel II. je imenoval 6. marca 1987 dosedanjega nadškofa - koadjutorja iz Kolocse, Lazsla Paskaija (60), za nadškofa v Esztergomu in s tem za primasa Madžarske. Odkar je 30. junija 1986 umrl kardinal Laszlo Lekai, katoliška Cerkev na Madžarskem ni imela primasa. Že po Lekaijevi smrti so madžarski škofje izvolili Paskaija, ki je iz frančiškanskega reda, za predsednika škofovske konference.

Novi madžarski primas se je rodil 8. maja 1927 v Szegedu. Svoje teološke študije je začel kot član frančiškanskega reda in jih je končal na teološki akademiji v Budimpešti. Po duhovniškem posvečenju, ki ga je prejel leta 1951, je bil dalj časa dušni pastir v različnih župnijah škofije Szeged-Csanad. Leta 1978 ga je papež Pavel VI. imenoval za naslovnega škofa in apostolskega administratorja škofije Veszprem. Janez Pavel II. ga je leto kasneje najprej poklical za vaszpremskega škofa in 5. aprila 1982 za nadškofa-koadjutorja s pravico nasledstva danes 86-letnega nadškofa Jozsefa Iljasa v Kalocsi.

V petek, 6. marca, je papež imenoval še dva škofa na Madžarskem: Laszla Danka, rektorja papeškega madžarskega instituta v Rimu, je poklical za apostolskega administratorja v Kalocsi in pomožnega škofa Izidorja Istvana Marosija za škofa v Vacu.

IZ SLOVENIJE

Škof Pirih — koprski škof

Na veliki četrtek, 16. aprila 1987, je bila v koprski stolnici prebrana listina, da je sv. oče sprejel odpoved koprskega škofa dr. Janeza Jenka pastirski službi koprške škofije in da s tem dosedanji škof pomočnik Metod Pirih prevzema koprsko škofijo v kanonično posest. V stolnici med krizmeno mašo so bili poleg obeh škofov navzoči tudi škofijski svetovalci, prek 120 duhovnikov in bogoslovcev in veliko božjega ljudstva.

Škof Jenko bo še naprej vstal na škofiji v Kopru in bo po dogovoru še naprej opravljal razna škofovska opravila, zlasti delitev sv. birme.

Umrli duhovniki

2. aprila je umrl **Franč Zupan**, bivši upravitelj pri Sv. Marjeti v Rimskih Toplicah. Rodil se je 1915 v Zidanem mostu, bil 1941 v Mariboru posvečen, deloval kot duhovnik v Dolu pri Hrastniku, pri Sv. Marjeti v Rimskih toplicah, pri Sv. Miklavžu nad Laškim. Med vojno je bil od Nemcev preganjan v Avstrijo, od 1949 do 1953 pa je bil v zaporu. Priljubljen je bil kot goreč, odkritosrčen, preprost, srčno dober in gostoljuben duhovnik, ki je vesel živel duhovniško življenje.

16. aprila je na Viru pri Domžalah umrl upokojeni župnik **Stojan Novak**. Rojen je bil 1911 v Ljubljani, bil posvečen 1939 in deloval v Domžalah, pri Svetem Gregorju, v Podlipi, Na Lipoglavu in Hotiču ter v

Prežganjah. Bil je zelo dober pridigar in ljubitelj cerkvenega petja. 1980 je stopil v pokoj, ker so mu amputirali nogo.

20. aprila je umrl 57-letni hotenjski župnik **Janko Kocijančič** za možgansko kapjo. Rodil se je v župniji Kašelj-Zalog v Ljubljani 1929, bil 1955 posvečen in nato deloval v Leskovcu in nato pri Svetem Križu - Podbočju, ki je ena najtežjih župnij v nadškofiji. 1982 je postal župnik v Hotedršici. Bil je dober katehet in vedno pripravljen ustreči ljudem.

28 aprila je v Clevelandu v ZDA umrl salezijanski duhovnik **Jože Simčič** doma iz Metlike v Beli Krajini. Za duhovniški poklic se je odločil pri 24 letih, maja 45 nastopil begunsko pot in bil julija 1945 posvečen v Turinu. Blizu 20 let je deloval v Richmondu blizu Los Angelesa, 1970 se je vrnil v Slovenijo za 4 leta (Želimlje, Kočevje, Tomišelj), potem pa se vrnil v ZDA in deloval v slovenski župniji sv. Vida v Clevelandu. Bil je blag, dobrodušen, velikodušen in prizanesljiv do drugih.

Občni zbor celjske Mohorjeve družbe

13. maja je imela celjska Mohorjeva družba v prostorih Teološke fakultete v Ljubljani občni zbor.

V novi odbor so bili izvoljeni p. Hieronim Žveglič, prof. dr. Kajetan Gantar, prof. Janez Gradišnik, dr. Janez Grilj, msgr. Lojze Kozar, prof. Vanja Kržan, prof. Mirko Mahnič, Jože Pacek, prof. Nace Polajnar, Matija Remše, prof. dr. Anton Stres, škof dr. Jože Smej, p. dr. Vinko Škafar in Jože Vesenjak.

KJE JE KAJ

LETO 54

JULIJ 1987

UVODNIK	Marija in Evharistija (Janez Jenko, škof)	821
KATOLIŠKI SHOD	Narod, domovina, jezik (Milan Magister) ..	826
	Krščanska osebnost v naši družbi (B. Fink)	827
	Knjiga — zaklad naše besede (Jože Krivec)	851
VERSKA ČLANKA	Najvišja plemenitost v človeku (Franc Gnidovec)	829
	Fizično duhovna vsakdanjost (Vladimir Kos)	831
JANEZ PAVEL II.	Pastoralni obisk Janeza Pavla II. v Argentini (Jože Škerbec)	935
	Okrožnica Janeza Pavla II. o Odrašenikovi materi	824
KONGREGACIJA ZA VERSKI NAUK	Kar je mogoče, ni nujno tudi moralno (Družina)	845
	Človek ne sme biti predmet poskusov (Družina)	847
	Pastoralna skrb za homoseksualce	850
	Poslovilne besede škofa Jenka	824
NAŠA ZGODBA	Vetrinjsko polje (Karel Mauser)	856
	Pismo (Jože Krivec)	863
	In življenje teče naprej... (Franc Pernišek)	865
LIK BARAGA	Duh Velikih jezer (Alojz Rebula)	868
LEPOSLOVJE	Gospe z resnično krono (Vladimir Kos) ..	825
	Tajni čar (Vladimir Kos)	825
	Čisto drobna prošnja (Vladimir Kos)	828
	Premakljivi svečnik (Lojze Kozar)	875
KRONIKA	Med nami v Argentini	880
	Iz Slovenije	883

AÑO 54

JULIO 1987

Malo za šalo...

Učiteljica: „Našteli ste že vrsto živali. Ali pa vam ne pride na misel nekdo, ki se rad valja po umazaniji, je požrešen in se klati po sedovem vrtu. No, Mihec?“

„To sem jaz.“

Mož ženi: „Na moji srajci manjka gumb.“

„Saj boš čezno oblekel suknjič.“

„Pri suknjiču manjkata dva gumba.“

„Kaj boš šel danes ven brez suknje?“

Poštár se prevrne s kolesa prav pred policajem.

„Ali je še več takih štorov pri pošti?“ ga vpraša policaj.

„Ne, samo jaz sem še. Ostali so že vsi pri policiji.“

„Ali ti je všeč moja nova obleka?“

„Spominja me na vodo.“

„Tako prosojna je?“

„Ne, tako brez okusa.“

„Obtoženi, tožitelju ste rekli 'idiot'. Ali bi radi še kaj dodali?“

„Še veliko, pa bi me stalo preveč denarja.“

„Odkar je moj mož zadel na loteriji, ga skoraj nikoli ni doma: gostilna, golf, karte, nogomet, tenis... Vidim ga kvečjemu eno uro na dan.“

„Revica!“

„No, tudi tiste ure je enkrat konec.“

Uvoženo iz Slovenije

Ali morajo biti stebri družbe debeli?

Dovolj smo poslušali o lepši prihodnosti. Pripovedujte nam kaj lepšega!

Država je že v komunizmu: daje kolikor more, jemlje, kolikor potrebuje. In potrebujeeee...

Državi je ljubše, da človek odpre denarnico kot usta.

V prvi bojni vrsti se običajno sedi.

Če bomo tako nadaljevali, bomo država z največ proletarci.

Naša bodočnost ima iz dneva v dan manj prihodnosti.

Vsi smo zapravljali, ostalo pa je le nekaterim.

Kjer smo mi, je spredaj, in kadar smo zadaj, je zadaj spredaj.

Zaščitimo zasebno lastnino, ker jo bo treba vrniti družbi!

Marx nam je dal Kapital, mi pa potrebujemo kredite.

V prvi bojni vrsti se običajno sedi.

Delavski razred dobiva več obljub, kot jih lahko plača.

DUHOVNO ŽIVLJENJE

SLOVENSKA VERSKA REVIIJA

Izdaja ga konzorcij (Slovensko dušno pastirstvo); urejuje uredniški odbor (Jože Škerbec) — Ramón L. Falcón 4158, (1407) Buenos Aires, Argentina. — Registro de la Propiedad Intelectual No. 223.231. — Tiska VILKO s. r. l., Estados Unidos 425, (1101) Buenos Aires, Argentina.

POVERJENIKI

ARGENTINA: Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires. ZDA: Slovenska pisarna, Baragov dom, 6304 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio 44103, USA. — KANADA: Ivan Marn, 131 A Treview Dr. Toronto M8W 4C4, Canada. — TRST: Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste, Italia. — ITALIJA: Zora Piščanec, Riva Piazzuta 18, 34170 Gorizia, Italia. —AVSTRIJA: Naročnino pošiljajte Mohorjevi družbi v Celovec.

NAROČNINA

Naročnina v Argentini za leto 1987: \$ 55.-; drugod 27 USA dolarjev. DENARNA NAKAZILA NA NASLOV: Luis Starc, Ramón L. Falcón 4158, (1407) Buenos Aires, Argentina.

La Vida Espiritual

Revista mensual religiosa. Editor: Misión Católica Eslovena (dr. Luis Starc); director: José Škerbec - Ramón L. Falcón 4158, (1407) Buenos Aires, Argentina. - Registro Nac. de la Prop. Intelectual No. 223.231. — Talleres Gráficos "V i l k o" S. R. L., Estados Unidos 425, (1101) Buenos Aires, Argentina.